

54-55
56-57-58
59-60 -61
Handelingen

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van juli 1990

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
BIJZONDER FONDS VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN
BUITENLANDS BELEID
GEMEENTEFONDS
INTERPELLATIES
MILIEUBELEIDSPLAN EN NATUURONTWIKKELINGSPLAN
ONDERWIJS
POLITIEK VERLOF PERSONEEL VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST
REKENING VLAAMSE RAAD 1989
VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT
VLAAMSE COMMISSIE VOOR PREVENTIEF BEDRIJFSBELEID
VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ
VLAAMS FONDS VOOR DE INTEGRATIE VAN KANSARMEN
WERKGELEGENHEID NIET COMMERCIELE SECTOR
WERKINGSBEGROTING VLAAMSE RAAD 1990

Inhoud

Nr. 54 **Donderdag 5 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1931

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1931
Sprekers : de heren I. Egelmeers, verslaggever, J. Laverge, J. De Roo, mevrouw M. Vogels, mevrouw M. De Meyer en Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1937
Sprekers : de heer J. Laverge en Minister R. De Wulf

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artike-

len 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1939
Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever, A. Denys, mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck en Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1953

Nr. 55 **Donderdag 5 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1955

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging”

in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1955

Sprekers : de heren M. Van Peel en E. Baldewijns

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1964

Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever en J. Cuyvers

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1965

Spreker : de heer J. Timmermans

Hoofdelijke stemming, blz. 1966

Spreker : mevrouw M. Vogels

Motie van aanbeveling van de heer A. Kempinaire tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlands beleid van de Vlaamse Executieve — 372 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1968

Sprekers : de heren A. Kempinaire en H. Suykerbuyk

Motie van aanbeveling van mevrouw M. P. Kestelijn-Sierens, de heren D. Van der Maelen en H. Candries tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 308 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1971

Spreker : de heer J. Laverge

Motie van aanbeveling van de heren H. Suykerbuyk, A. De Beul, en D. Van der melen c.s., tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 373 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1972

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in

het onderwijs

— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyens c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1974

Sprekers : de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, Minister D. Coens, de heren C. Moors, W. Luyten, M. Van Peel, mevrouw N. Maes, de heren G. Annemans, E. Vandersmissen,

R. Garcia, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heer F. Sarens en mevrouw A. Leysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2000

Nr. 56

Vrijdag 6 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2001

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs- — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit

van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingen in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2001

Sprekers : de heren Jos Bosmans, A. Denys, C. Moors, Minister D. Coens, mevrouw N. Maes, de heren J. Weyts, F. Vermeiren, E. Van Rompuy, E. Beyssen en M. Van Peel.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2019

Nr. 57 **Vrijdag 6 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2021

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een ver-

plicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blainpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingen in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2021

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, Minister D. Coens, de heren E. De Groot, J. Caudron, L. Dhoore, A. Denys, mevrouw N. Maes, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck en de heer H. Suykerbuyk

Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2040

Sprekers : mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren C. Moors, E. Baldewijns, F. Dewinter, W. Luyten, M. Van Peel, G. Annemans, J. Geysels en L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2092

Nr. 58 **Maandag 9 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2093

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie, blz. 2093

Sprekers : de heren E. Gryp, C. Lisabeth, J. Caudron, A. Denys, Minister T. Kelchtermans en Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 2102

Sprekers : de heren G. Cardoen, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Valkeniers en Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM, blz. 2105

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, Minister P. Dewael, de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en L. Dierickx

Motie van aanbeveling, blz. 2112

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve

ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant, blz. 2112

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, H. Van Dienderen, H. Suykerbuyk, F. Dielens, G. Annemans, mevrouw M. Vogels, de heer F. Vermeiren en Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2118

Nr. 59 **Maandag 9 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2119

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer W. Cortois tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen, blz. 2119

Sprekers : de heren F. Vermeiren, W. Cortois, L. Peeters, W. De Vlieghere, J. Valkeniers en Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 2132

Ontwerp van decreet betreffende het onderwys II
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Aangehouden stemmingen, blz. 2132

Sprekers : Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren A. Denys, W. Seeuws en R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 2154

Sprekers : de heren W. Van Durme en G. Annemans, mevrouw N. Maes, de heer H. De Croo, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heren E. Baldeuwijns en C. Moors

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk

Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 2

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2158

Sprekers : de heren L. Peeters, H. Van Wambeke, C. Marchand, verslaggevers, E. Vankeirsbilck, E. Van Vaerenbergh, H. De Loor, R. Deswaene, H. Lauwers, Minister J. Lenssens, de heren J. Geysels, W. Luyten, M. Van houtte, L. Dhoore, W. Peeters en Minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2182

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2183

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2186

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Capoen, G. Janzegers en R. Vanlerbergh

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2190

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2191

Regeling der werkzaamheden, blz. 2191

Nr. 60

Dinsdag 10 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2193

Ontwerp van decreet tot herinrichting van de Vlaamse Commissie voor Preventief Beleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2193

Sprekers : de heren L. Bril, verslaggever, P. Deprez, C. Lisabeth, F. Vermeiren, Minister N. De Batselier, de heren R. Denys, P. Vangansbeke en F. Aerts

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2210

Spreeker : de heer F. Aerts

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij
— 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 2212

Sprekers : de heren J. Ansoms, verslaggever en J. Beckers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2220

Nr. 61

Dinsdag 10 juli 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2221

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het overlegbeleid met betrekking tot de ambulante welzijnszorg, blz. 2221

Actuele vraag van de heer G. Moens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de fusie van drie ziekenhuizen in het Limburgse tot Algemeen Ziekenhuis Vesalius, blz. 2222

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de gedeeltelijke ingebruikneming van de afvalwatercollector Tessengerlo-Antwerpen door de NV Antwerpse Waterwerken voor het vervoer van drinkwater, blz. 2222

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het gebruiken van asbestcementbuizen door de NV Antwerpse Waterwerken te Deurne en te Borgerhout, blz. 2223

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de situatie van het personeel en de toekomst van BLOSO, blz. 2224

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de erkenning van de Vlaamse feestdag, 11 juli, tot een betaalde feestdag voor de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2225

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de keuze van een financiële instelling voor het behartigen van de Vlaamse thesaurieverrichtingen, blz. 2226

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de winning van berggrind, blz. 2228

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het standpunt van de Europese Commissie inzake het subsidiëren van de restauratie van historische gebouwen door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2229

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bouwaanvraag voor een deel van de uitbreidingswerken aan de nationale luchthaven, blz. 2230

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs, blz. 2230

Sprekers : de heer F. Dewinter, mevrouw M. De Meyer en Minister D. Coens

Actuele interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvalverwerking in Limburg, blz. 2233

Sprekers : de heren J. Dufaux, E. Vandebosch, J. Geysels en Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het tracé van de Havenweg ten noorden van Antwerpen, blz. 2237

Sprekers : de heer H. Van Dienderen en Minister J. Sauwens

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

Voordracht van kandidaten voor de benoeming van vijf vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht — Nederlandse afdeling

Verdaging, blz. 2241

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2241

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, H. Van Dienderen, Minister J. Sauwens, de heren P. Van Grembergen, M. Didden, A. Denys, W. Luyten, G. Verhofstadt

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2253

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. De Seranno, A. Denys en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds, en tot regeling van een bijzondere dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse Gewest — 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2261

Spreker : de heer E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 2263

Sprekers : de heren J. Geysels en H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn — 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2264

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen — 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2265

Hoofdelijke stemming, blz. 2267

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen — 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming, blz. 2269

Spreker : de heer G. Janzegers

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2270

Ontwerp van decreet tot reorganisatie van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2271

Sprekers : de heer L. Bril en Minister N. De Batselier

Hoofdelijke stemming, blz. 2272

Sprekers : de heren F. Vermeiren en L. Bril

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2273

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, H. Van Dienderen, H. Coveliers, A. Beckers, L. Hancké, W. Cortois en P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 2285

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs

Motie van aanbeveling, blz. 2286

Beleidsbrief

Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen — Voorstellen voor 1990-1995, ingediend door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting

Verdaging, blz. 2287

Vakantiewensen, blz. 2287

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2287

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck, G. Verhaegen ; gezondheidsredenen.

E. Derycke, J. Sleenckx ; buitenslands.

J. Laverge, M. Mahieu ; ambtsverplichtingen.

L. Vanhorenbeek ; familieverbindingen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Gryp tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeen-

schapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie.

De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, de jarenlange, vooral industriële vervuiling van onze waterwegen heeft ervoor gezorgd dat de waterbodems van de toegangswegen tot de havens van Antwerpen en Gent, de Westerschelde, de Zeeschelde en het kanaal Gent-Terneuzen, dermate met zwarte lijststoffen en micro-polluenten vervuild zijn dat de baggerspecie die vroeger probleemloos terug in de zee of de Schelde kon worden gestort, thans als bijzonder afval moet worden beschouwd en voor grote ecologische en financiële problemen zorgt. De omvang van dit probleem is zelfs nog niet in kaart gebracht. Vandaar een eerste vraag. Wanneer zal dit wel zijn gebeurd ?

De specie die op Nederlands grondgebied in de Scheldemonding wordt teruggestort zal op korte termijn een andere bestemming moeten krijgen, vermits de Nederlandse overheid, terecht trouwens, de baggerstortvergunningen aan oppervlaktewaterkwaliteitsnormen koppelt. Het gaat hierbij om niet minder dan 15 miljoen kubieke meter gecontamineerd slib. De overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Nederland verloopt op 15 mei 1991. Bovendien rijzen er moeilijkheden in verband met de on-

derhandelingen over de zogenaamde ontwerpen van waterverdragen met Nederland.

Dit alles heeft tot gevolg dat er een aanzienlijke vermindering van de vervuiling met zware metalen en organische micropolluenten zou moeten zijn verwezenlijkt tegen 1 januari 1991. Om evidente redenen is dit met de huidige aanpak van het waterbeleid helemaal niet haalbaar. Strengere lozingsvergunningen kunnen niet worden verwacht vóór het eind van de eeuw. Het Vlaams waterzuiveringsprogramma kan de vooropgestelde kwaliteitsnormen in het beste, doch twijfelachtige geval slechts halen tegen 1995.

De Vlaamse Executieve zou zelf hebben toegegeven dat de datum van 1 januari 1991 niet haalbaar is en dat dientengevolge hierdoor de maritieme toegankelijkheid van onze havens in het gedrang zal komen. Voor het leefmilieu is echter nog erger, zoals men in De Standaard van 20 juni 1990 heeft kunnen lezen, dat de Vlaamse Regering inzake kwaliteitsnormen genoeg zal nemen met de zogeheten imperatieve waarden voor karperachtige vissen. Ook in Wallonië zou men zich voor de Maas daartoe beperken. Dit komt overeen met de laagste kwaliteitsnorm van de Europese Gemeenschap. Kan Minister Kelchtermans verklaren hoe hij deze geringe zuiveringsinspanning doet rijmen met zijn ronkende belofte bij de aankondiging van zijn waterzuiveringsprogramma ?

Op welke wijze en tegen welke prijs zal men zich dan van dit slib ontdoen ? Hoe zal dit doorgerekend

Gryp

worden aan de bedrijven volgens het zo geprezen principe de vervuiler betaalt ?

In dit verband doen allerlei veront- rustende geruchten de ronde. Er zou worden gedacht aan een afwijking, tegen betaling van cijns door het Vlaamse Gewest, om toch nog dit verontreinigd baggerslib, ondanks de verdragen van Londen en Oslo, in zee te storten. Klopt dat ?

De bedrieglijke truuk zou erin be- staan de vermenging of verdunning van de zwarte lijststoffen met bagger- specie als verantwoording te hante- ren. Is dat juist ?

En zo komen we tot het samenwer- kingsakkoord tussen de nationale overheid en het Vlaamse Gewest, dat op 14 juni 1990 door Staatssecretaris Miet Smet en Gemeenschapsminister Johan Sauwens werd ondertekend. De bedoeling van deze operatie was het storten van baggerspecie in de Noordzee eindelijk aan een vergun- ningsprocedure te onderwerpen. De vergunningsprocedure zou rekening moeten houden met het Verdrag van Oslo, dat reeds sinds 1972 bestaat en het storten van zwarte lijststoffen in de Noordzee verbiedt. Op 5 juni laatstleden stelde ik hierover in de Senaat een mondelinge vraag aan mevrouw Smet. Ik citeer even een belangrijke passage uit haar ant- woord : „Dit akkoord betreft thans uitsluitend de storting van baggerspe- cie in de Noordzee. Het heeft geen betrekking op de specie afkomstig uit de Schelde en die in de Schelde wordt teruggestort. Dit zal echter wel het geval zijn op het ogenblik dat België het protocol tot wijziging van de con- ventie van Oslo bij wet heeft be- krachtigd”. Na mijn repliek voegde zij eraan toe dat het ging om het slib uit de havengeulen van Zeebrugge en gewaagde zij bovendien van een „eventuele uitbreiding tot de binnen- wateren”. Dit doet toch wel een aan- tal prangende vragen rijzen.

Uit deze uitspraken van de Staatsse- cretaris blijkt dat het samenwerkings- akkoord thans — ieder woord heeft zijn waarde — slechts voorlopig, be- trekking heeft op baggerspecie uit de Noordzee en dat nu reeds wordt ge-

dacht aan een uitbreiding tot de bin- nenwateren, waardoor het mogelijk zal worden gecontamineerd slib uit de Schelde of uit het kanaal Gent- Terneuzen wèl in de Noordzee te storten. Kan Minister Sauwens mij dit bevestigen, ontkennen of verklar- en ?

Wat wordt precies bedoeld met een protocol tot wijziging van de conven- tie van Oslo, dat door een Belgische wet zou moeten worden bekrach- tigd ? Gaat het hier inderdaad, zoals ik vrees, om een afwijking, waardoor baggerslib, verontreinigd door zwar- te lijststoffen wel zou mogen worden gestort in de Noordzee ?

Mijnheer de Minister, uit uw eigen verklaringen blijkt dat uitgerekend te Zeebrugge het slib in de vaargeulen de hoogste concentraties tributyl-tin bevat. Dit produkt is uitermate giftig voor het mariene eco-systeem en heeft acute toxische effecten, vooral voor schelpdieren. Bovendien bleken hoge concentraties polycyclische aro- matische koolwaterstoffen aanwezig te zijn. Het is duidelijk dat deze spe- cie als dusdanig niet in de Noordzee mag worden gestort. Kunt u mij uit- leggen hoe u, op basis van het samen- werkingsakkoord, dit zult gedaan krijgen zonder het verdrag van Oslo, dat door ditzelfde samenwerkingsak- koord zou moeten worden be- schermd, te schenden ?

Indien u dit vervuild baggerslib uit Zeebrugge en andere gecontamineer- de kusthavens echter niet in zee stort, kan u mij dan zeggen wat er dan wel mee zal gebeuren ? Wanneer wordt de door u beloofde sanering aange- vat ? Hoe zal zij gebeuren ? Op wiens kosten ? Hoe lang zal dat du- ren ?

Bij dit alles stel ik vast dat het de hoogste tijd is dat de inhoud van dit samenwerkingsakkoord aan de leden van deze Raad wordt bekendge- maakt. Dit had trouwens reeds lang moeten gebeuren. Inderdaad, over- eenkomstig artikel 67, 1° van het Reglement van de Vlaamse Raad moeten samenwerkingsakkoorden tussen Staat en Gewest uiterlijk ze- ven dagen na de ondertekening, dus in dit geval vóór 21 juni 1990, bij de Voorzitter worden ingediend, vervol-

gens gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld. Indien ik mij niet vergis, is dit niet gebeurd. Waarom ?

Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat artikel 67, 1° van ons Reglement door Minister Sauwens niet werd na- geleefd. Ik verzoek u hierbij om er- voor te zorgen dat de tekst van het op 14 juni 1990 ondertekende samen- werkingsakkoord tussen de Belgische Staat en het Vlaams Gewest, betref- fende baggerspeciestortingen in de wateren die onder toepassing van de conventie van Oslo vallen, onmiddel- lijk aan Gemeenschapsminister Sau- wens worden opgevraagd, gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

Tot slot heb ik nog enkele bemerkin- gen en vragen, die wellicht eerder tot de bevoegdheid van Minister Kelch- termans behoren.

Naast de Callemansputten in Zelza- te, is er nu ook nog een zogenaamd proefstort op de linkeroever van het kanaal Gent-Terneuzen of op het ter- rein Geuzenhoek, ongeacht de zware milieulast en bedreiging voor de volksgezondheid, waarvan de Gentse kanaalzone nu reeds het slachtoffer is. Kan u mij ter zake enige verduide- lijking en verantwoording geven ?

Ook zou driftig worden gezocht naar nieuwe terreinen op de Antwerpse Linkeroever en naar kleiputten in de reeds zwaar belaste Rupelstreek. Ook hiervoor graag enige verklaring.

Vervolgens duikt het spook van een afvaleiland in de Noordzee opnieuw op. Naar verluidt, zou de stuurgroep Verontreinigde Waterbodems en Berging van Baggerspecie Zeeland in opdracht van de Nederlandse over- heid, reeds een half jaar, de diverse bergingsmogelijkheden onderzoe- ken, voor de bijna vier miljoen kubie- ke meter vervuilde baggerspecie, die jaarlijks uit de Westerschelde en het kanaal Gent-Terneuzen wordt ge- haald. Eén van de onderzochte mo- gelijkheden zou een project zijn voor een kunstmatig afvaleiland, op slechts elf kilometer ten Noord-Oos- ten van Knokke-Heist. Hebben de Ministers hier weet van en welke houding zullen zij ten aanzien van de- ze eventualiteit aannemen ? (*Onder-*

Gryp

breking door de heer M. Desutter)

Als slotbeschouwing nog even dit. Enkel gecontroleerd storten, gekoppeld aan volumereductie, kan voor het bestaande bodemslib een tussen-tijdse oplossing bieden.

Hierbij rijzen de volgende praktische vragen. Volgens welke technieken zal men de samenstelling van het slib analyseren en de stortingen controleren? Welke nabestemming zullen stortplaatsen eventueel krijgen? Hoe zal de veiligheid ervan worden gegarandeerd? Welk impact zal het storten op land hebben op de gewestplannen? Worden natuurgebieden hierdoor bedreigd?

In de veronderstelling dat men erin slaagt de kwaliteitsnormen van onze oppervlaktewateren op een aanvaardbaar peil te brengen, hoe zal dan de sanering van de bodem worden aangepakt en op wiens kosten zal dit gebeuren?

Buiten het herstel van de aangerichte schade is en blijft het belangrijkste punt nochtans het onmiddellijk stopzetten van de vervuiling. Zo niet, blijft het dweilen met de kraan open. De belangrijkste oorzaak van het slibprobleem is en blijft de ongecontroleerde lozing van zwartelijststoffen.

Voor de zoveelste maal wens ik aan Minister Kelchtermans te vragen wanneer er eindelijk een gecontroleerd en efficiënt verbod komt op de lozing van zwartelijststoffen zoals zware metalen en micro-polluenten?

(Applaus)

De Voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, aansluitend bij de interpellatie van de heer Gryp, zal ik een aantal vragen stellen en bedenkingen formuleren die in een tweeluik kunnen worden ingedeeld.

Enerzijds is er de algemene problematiek van verwerking van verontreinigd baggerslib. Anderzijds wil ik

peilen naar de huidige stand van zaken en de mogelijke alternatieven voor de concrete problemen in mijn streek betreffende de Callemoeie-vijver te Nazareth.

Wat de algemene problematiek betreft inzake de verwerking van baggerspecie zijn de voornaamste elementen gekend.

We kennen grosso modo de hoeveelheden waarover het gaat. De jaarlijkse hoeveelheid op het land gestorte baggerspecie wordt geraamd op circa 4 miljoen kubieke meter, naast de veel grotere hoeveelheden uit de maritieme toegangswegen die worden teruggestort in de Noordzee of in de Schelde. Wat de problemen betreft, die zouden kunnen rijzen wanneer Nederland in de toekomst weigert dat nog specie in de Scheldemonden wordt teruggestort, heeft de heer Gryp daarmee uitgebreid gesproken.

Ik kijk met belangstelling uit naar de antwoorden van de heer Gemeenschapsminister.

Alleen al voor de 4 miljoen kubieke meter die tot hiertoe op het land wordt gestort, is jaarlijks zowat een oppervlakte van 160 hectaren nodig. Zoals is af te leiden uit het Afvalstoffenplan, waren midden 1989 circa 28 stortplaatsen voor onderhoudsbaggerspecie vergund, met een totale capaciteit van circa 12 miljoen kubieke meter en een oppervlakte van circa 450 hectaren. Ervan uitgaande dat een deel van deze capaciteit reeds is ingenomen door stortingen, kan men uit deze gegevens afleiden hoe scherp deze problematiek zich stelt.

Ik wil dus geenszins de problematiek onderschatten, maar ik stel wel de vraag in welke mate in het verleden en nu naar alternatieven wordt gezocht.

Ik stel deze vraag des te krachtiger omdat ik vaststel dat het blijven storten, zonder reductie, voor bepaalde streken echt onhoudbaar wordt. Zo zijn er in het arrondissement Gent-Eeklo niet minder dan 11 — op een totaal van 28 — vergunde stortplaatsen voor onderhoudsbaggerspecie, terwijl er ook nog een zestal aanvragen in behandeling zijn.

Geef toe, heren **Gemeenschapsministers**, dat dit van het goede teveel is en dat dus dringend alternatieven moeten worden gezocht, evenals een meer geïntegreerde aanpak.

Ik kom hierop terug als ik het heb over de blijkbaar nog hangende nieuwe aanvraag inzake de Callemoeie-vijver in Nazareth.

Dat dringend alternatieven nodig zijn alsook een meer geïntegreerde aanpak, blijkt des te meer omdat het in toenemende mate om sterk verontreinigd slib gaat.

In de eerste plaats dienen juiste gegevens inzake de kwaliteit van de specie te worden opgemaakt en beschikbaar gesteld. Voor sommige waterlopen is dit nog steeds niet het geval.

Omdat deze gegevens noodzakelijk zijn voor de toepassing van geëigende behandelings- en verwijderingstechnieken, werd in het MINA-plan vooropgesteld dat in elk geval een inventarisering moet gebeuren van de kwantiteit en vooral ook van de kwaliteit van de te ruimen onderwaterbodems.

Uit het Milieubeleidsplan noch uit het Afvalstoffenplan kan ik momenteel afleiden of op dit vlak reeds een stap voorwaarts is gezet. Graag vernam ik hierover meer van de Gemeenschapsministers.

Wat de mogelijke oplossingen betreft, is een beleidsaanpak nodig die in eerste instantie is gericht op een aanpak aan de bron, met andere woorden zoveel mogelijk vermijden dat het slib in onze rivieren en havens wordt verontreinigd.

Dit kan op twee manieren gebeuren, namelijk door de verontreiniging uit productieprocessen zoveel mogelijk terug te dringen of door de reeds verontreinigde afvalwaters te zuiveren vóór ze in onze waterlopen en havens terechtkomen.

Onze voorkeur gaat naar de eerste optie, maar gegeven de huidige stand van zaken, moet ook werk worden gemaakt van de tweede optie.

Ook daarvoor is, gegeven de huidige beschikbare zuiveringsinfrastructuur, nog tijd nodig.

Lisabeth

Beide opties kunnen dus slechts op termijn effect hebben en dan nog alleen op voorwaarde dat ze vanaf nu echt beleidsmatig worden nagestreefd.

In die zin kunnen we ons op dit vlak akkoord verklaren met het Milieubeleidsplan, dat stelt dat alleen een streng en efficiënt beleid tegen verontreiniging van oppervlaktewateren op termijn soelaas kan brengen. Er dient ons inziens wel vanaf nu echt te worden aan gewerkt.

Daarom dienen ook voor de huidige slibproblematiek oplossingen te worden gezocht, die beter zijn dan het louter storten. In dit verband wil ik de Gemeenschapsminister vragen of ondertussen reeds verdere vorderingen zijn gemaakt met alternatieve behandelings- en verwerkingstechnieken ?

In het MINA-plan was er tevens sprake van dat aan de Vlaamse Executieve zo snel mogelijk een normerend en reglementerend besluit inzake de verwijdering van baggerspecie zou worden voorgelegd. Hoever staat het daarmee ?

Ter gelegenheid van vroegere vragen en interpellaties omtrent deze problematiek werd ook geregeld verwezen naar de werkzaamheden van een interkabinettenwerkgroep ter zake. Graag vernam ik of en tot welke conclusies deze werkgroep al dan niet reeds is gekomen.

In een tweede luik wil ik het ook hebben over de concrete problematiek en de eventueel gezochte alternatieven omtrent de Callemoeie-vijver in Nazareth.

De Voorzitter : Mijnheer Lisabeth, gelet op onze agenda moet ik u verzoeken u aan de opgelegde tijd te willen houden.

De heer C. Lisabeth : Mijnheer de Voorzitter, ik kom tot mijn conclusies.

De Voorzitter : U heeft reeds twee minuten meer spreektijd gekregen. Een verdubbeling van de spreektijd kan ik niet toelaten.

De heer C. Lisabeth : De concrete problemen zijn gekend. Aan de Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer wil ik vragen een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen met de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, in die zin dat de beslissing die destijds door Minister Kelchtermans werd genomen, meer bepaald het niet-toekennen van een vergunning, zou gehandhaafd blijven omdat in de onmiddellijke omgeving reeds voldoende storten aanwezig zijn. Inderdaad, onze streek werd al te goed bedeed.

Ik meen dat aan het probleem van de Callemoeie-vijver een definitieve oplossing moet worden gegeven en geen verdere vergunningen meer mogen worden toegestaan. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, uit een recente studie van de hand van Antoine Descamps en Kathleen Gheysen - Rijksuniversiteit Gent, academiejaar 1986-87 - leer ik dat bijvoorbeeld alleen al in het Gentse het Ministerie van Openbare Werken eigenaar is van 150 hectaren baggerstortterreinen.

Hoeveel hectaren oude baggerstorten in handen zijn van particulieren lijkt een onbekend gegeven te zijn.

Het is ondertussen voldoende bekend dat al deze terreinen concentraties bevatten van cadmium, zink, lood, koper en andere zware metalen. Niet zelden concentraties die schadelijk kunnen zijn voor mens en dier.

Nochtans worden vele van die terreinen vandaag in de landbouw gebruikt als graasweide, of als teeltgrond voor voedergewassen voor dieren, maar ook als voedselgewassen voor de mens.

Op andere dergelijke gronden liggen vandaag tuinen van particulieren waarin groenten en fruit worden gekweekt.

Bijna nooit werd onderzocht in welke mate deze zware metalen mobiel zijn

en eventueel opgenomen worden door de planten, die erop groeien en aldus in het lichaam kunnen terecht komen van de mensen en dieren welke van deze planten eten.

Er stelt zich hier onbetwistbaar een probleem van volksgezondheid.

Vandaar mijn vraag aan de heer Minister van Openbare Werken : werd er reeds een inventaris opgesteld van alle gewezen baggerstortterreinen in Vlaanderen, eigendom van openbare besturen en eigendom van particulieren ?

Werd reeds nagegaan welke de huidige bestemming en het huidige gebruik is van deze terreinen ?

Werden op die terreinen, waarop vandaag vee graast of waarop vandaag voeder en/of voedsel wordt geteeld, bodemstalen onderzocht op aanwezigheid van zware metalen en werden ook stalen genomen van het geteelde voeder of voedsel om na te gaan in welke mate daarin zware metalen aanwezig zijn ?

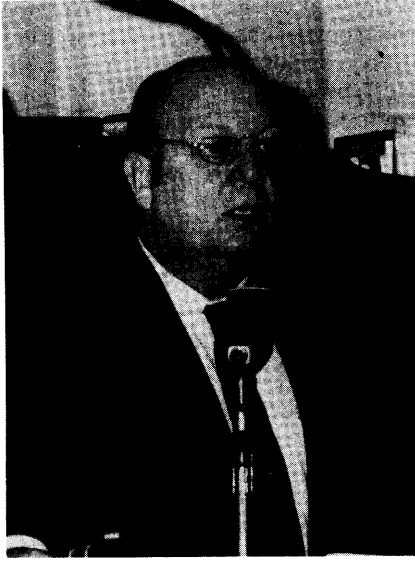
Zo dit nog niet stelselmatig is gebeurd, acht de heer Minister het dan niet de hoogste tijd daar eens spoedig werk van te maken ?

Blijft natuurlijk de vraag wat men moet aanvangen met deze duizenden hectaren in Vlaanderen waarop in het verleden miljoenen kubieke meter vervuild baggerslib werden uitgestort.

Deze stortterreinen - wij hebben het hier natuurlijk enkel over de met zware metalen vervuilde terreinen - gaan afgraven om de vervuilde grond elders, in gecontroleerde omstandigheden, te gaan opstapelen lijkt financieel onhaalbaar en praktisch onuitvoerbaar.

Anderzijds is het echter ook zo dat het onaanvaardbaar is, om redenen van volksgezondheid, dergelijke terreinen nog langer ter beschikking te stellen voor de landbouw, de veeteelt of de tuinbouw.

Een proef op het baggerstort van Melle-Brug heeft alleszins aangetoond dat de landbouwgewassen er zware metalen opnemen.

CVP-Senator G. Cardoen stelde de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek aan de kaak

Men kan zich afvragen of het geen zinnige nabestemming voor dergelijke terreinen zou zijn ze massaal te bebossen en er openbare groene zones voor passieve recreatie van te maken.

Dit zou een welkome aanvulling kunnen zijn van het groenbestand in bosarme provincies zoals West- en Oost-Vlaanderen, ter uitvoering van het onlangs goedgekeurde bosdecreet.

Een dergelijke nabestemming voor oude baggerstortterreinen wordt alleszins bepleit door de eerder genoemde auteurs, Descamps en Gheysen, van de studie Planologische benadering van de baggerproblematiek in de Gentse regio.

Wij citeren uit hun besluiten de volgende passage :

„Aangezien de te saneren baggerstorten niet meer ten dienste van de landbouw kunnen gesteld worden, laat dit de mogelijkheid open om aan landschapsbouw te doen.

We stellen dan ook voor de afgewerkte storten te bebossen.”

Mag ik van de heren Ministers van Leefmilieu en van Openbare Werken vernemen welk hun standpunt is tegenover de hier geschetste problematiek van de afgewerkte stortterreinen in Vlaanderen en wat zij zullen ondernemen om het landbouwkundig gebruik van met zware metalen verontreinigde baggerslibgronden zo spoedig mogelijk stop te zetten ?

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zal kort zijn om binnen het tijdschema te blijven.

Allereerst sluit ik mij aan bij de verklaringen van de heer Gryp in verband met het Reglement voor de Vlaamse Raad. Daarin werd bepaald dat de inhoud van samenwerkingsakkoorden binnen de zeven dagen aan het Bureau van de Vlaamse Raad moet worden toegestuurd zodanig dat de geïnteresseerden er kennis van kunnen nemen.

Tot nu toe is het jongste samenwerkingsakkoord bij onze diensten nog niet beschikbaar. Mijnheer de Voorzitter, ik dring erop aan dat u de bevoegde Minister en heel de Executieve zou aansporen opdat zij dit punt van het Reglement in de toekomst zouden respecteren.

Enige maanden geleden heeft de Minister, naar aanleiding van mijn interpellatie over de Callemoeie-vijver en de hele slibproblematiek — zoals de heer Lisabeth heeft aangehaald — beloofd een slibnota op te stellen die eventueel in de bevoegde Commissie en zeker in de Vlaamse Raad zou worden besproken. Ik stel vast dat er een grote persconferentie werd georganiseerd tijdens dewelke de inhoud van het samenwerkingsakkoord werd toegelicht en getracht werd deze te verkopen. Maar de eigenlijke slibnota inzake de problematiek van het vier miljoen ton kubiek slib per jaar waarin men aanduidt hoe men deze zal oplossen, is mij tot nu toe nog niet bekend.

Mijnheer de Minister, de oplossingen

voorgesteld tijdens de persconferentie getuigen van zeer weinig creativiteit. Men blijft spreken van storten terwijl de alternatieve verwerking zeer weinig aan bod komt. Er is zelfs geen sprake van een serieuze inspanning om dienaangaande de resultaten van een nieuw onderzoek voor te stellen.

Mijnheer de Minister, u kent de alternatieve oplossingen : hydro-cyclonage — hoewel onperfect — of zoals in Nederland het verbranden en het drogen. Al deze technieken zijn uiteraard veel duurder dan het storten. Maar het zal een beleidskeuze zijn. Mijns inziens worden te weinig experimenten op de proefstorten gedaan. Mijnheer Gryp, ik ben daar niet tegen. Wanneer men iets wenst te weten, dan moet men experimenteren — inzake de alternatieve technieken. Hoewel deze kostelijk zijn, moet toch in die richting worden gedacht.

Het heeft mij verwonderd te vernemen in antwoord op een vraag van de heer Lisabeth van enige weken geleden dat een interministeriële werkgroep opnieuw overweegt om de Callemoeie-vijver in Nazareth toch als bijkomend stort voor slib te gebruiken. Ik had liever gezien dat de interministeriële werkgroep zich had beraden hoe op alternatieve wijze slib kan worden verwerkt. Maar u blijft dus zweren bij de meest eenvoudige, de minst dure, maar ook de minst ecologisch verantwoorde en de meest milieuvervuilende techniek, met name het storten.

Mijnheer de Minister, deze houding verontrust ons ten zeerste. Volgens de heer Lisabeth bevinden zich 11 van de 28 huidige storten in het arrondissement Gent-Eeklo. Dat is niet het ergste probleem. De grond van de zaak is dat u niet alleen blijft zweren bij de techniek van het storten, maar dat er ook te weinig inspanningen worden geleverd om het slib op een alternatieve manier te verwerken.

Onze fractie — standpunt dat wordt gedeeld door Minister Walt Niel en ook Minister Kelchtermans — weigert een stortvergunning in de Callemoeie-vijver en wij handhaven dit standpunt. Ik sluit mij dan ook aan

Denys

bij de vraag van collega Lisabeth : welke maatregelen bent u van plan te nemen in verband met het specifieke probleem van de Callemoëie-vijver.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, deze interpellatie is eveneens gericht aan mijn collega Minister Sauwens. Ik zal dus enkel antwoorden op de vragen die betrekking hebben op mijn bevoegdheden in dit dossier.

Vooraf wens ik te zeggen dat er inderdaad problemen zijn in verband met de bagger- en ruimingsspecie in de globale toegankelijkheid van de havens. Vandaar dat collega Sauwens voor het grootste deel van de vragen de meest geëigende persoon is om ter zake het nodige antwoord te geven.

De problematiek zelf werd in zijn geheel behandeld door een werkgroep ad hoc — er werd reeds een paar maal naar verwezen — die in de Vlaamse Executieve werd opgericht. Deze werkgroep heeft een tussentijds verslag aan de Vlaamse Executieve voorgelegd. Dit verslag bevat duidelijk antwoorden of elementen van antwoord op de verschillende vragen die werden gesteld. Het Bestuur der Waterwegen is het bestuur dat belast is met het onderhoud van de bevaarbare waterlopen en dus vooral met het baggeren. Ik ben niet alleen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de baggerspecie in zijn geheel, maar ook voor het baggeren en voor de baggerspecie in de niet-bevaarbare waterlopen van eerste en tweede categorie. Het baggeren zelf en het storten in zee buiten het Vlaamse Gewest gebeurt in opdracht en onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur der Waterwegen.

Baggerspecie is, zo staat het in het Afvalstoffenplan vermeld, eveneens een bijzondere afvalstof waarvoor ook in het ontwerp-afvalstoffenplan 1991-1995 een beleidsvisie werd uitgewerkt. Er werd abstractie gemaakt van de uitvoeringsverantwoordelijkheid. In dit geval is dit, ik herhaal

het nogmaals, het Bestuur der Waterwegen en is er interferentie met andere besturen zoals Stedebouw, of het bestuur dat verantwoordelijk is voor de exploitatievergunningen. Ik verwijs hiervoor naar pagina 136 van het Afvalstoffenplan waarvan u een ontwerp hebt ontvangen.

In uitvoering van artikel 3, k) van het decreet van 2 juli 1981, het zogenaamde afvalstoffendecreet, en van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 april 1982 — en hier antwoord ik op vragen die onder meer door collega Gryp en nog andere collega's werden gesteld —, werd baggerspecie als een bijzondere afvalstof gecatalogeerd. De aanwezigheid van zware lijststoffen en micro-polluenten in baggerspecie is dus geen argument om deze baggerspecie een bijzondere afvalstof te noemen.

De vraag van de heer Gryp met name wanneer er een algemeen verbod komt op het storten van zwarte lijststoffen kan ik in de internationale afspraken daaromtrent kaderen. Dit is dus niet rechtstreeks gebonden aan het feit dat baggerspecie al of niet als een afvalstof moet worden gecatalogeerd.

De verontreinigingsgraad van Westerschelde, Zeeschelde en het kanaal Gent-Terneuzen is wel degelijk reeds onderzocht en in kaart gebracht door verschillende studies, ik neem aan dat daarop straks nog zal worden teruggekomen, met name Studie van het baggeren, behandelen en bergen van het verontreinigd kanaalslib Gent-Terneuzen en Studie van riviersedimenten. Dit is een algemeen rapport over de toestand van de Westerschelde en de Zeeschelde. Het wordt thans opgesteld en zal gevoegd worden bij de verlengingsaanvraag die de betreffende vergunning dient te vergezellen.

In de nota aan de leden van de Vlaamse Executieve, deze nota werd ingediend op 31 januari 1990, worden op pagina 21 mogelijke verwijderingswijzen gegeven alsook de grootte-orde van de kosten. In de nabije toekomst wordt daaromtrent trouwens een studie gepland in verband met de effecten van baggerstortingen in de Westerschelde en in de Zee-

schelde in analogie met de studie Ecologische impact van baggerspecielozingen voor de Belgische kust. Hiermee antwoord ik eveneens op de vraag van collega Gryp. Ik kan er nog aan toevoegen dat er daaromtrent geen conclusies werden genomen. Het spreekt voor zich dat het niet verboden is een aantal alternatieven te onderzoeken zonder op de definitieve scenario's vooruit te lopen.

Aangaande het gecontroleerd storten verwijs ik naar het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen en zijn uitvoeringsbesluiten.

Het bergen van baggerspecie aan wal gebeurt derwijze dat de omgeving niet verontreinigd wordt en dat de vastgestelde nabestemming zonder milieurisico gerealiseerd wordt. Het terugdringen van het volume specie wordt momenteel onderzocht. En in het kader van de bespreking van het bosdecreet wordt gedacht aan herbebossing, zoals collega Caudron heeft voorgesteld. Vlaanderen is zeker vragende partij om het contingent bossen gevoelig uit te breiden en deze terreinen komen daar bij voorkeur voor in aanmerking. De sanering van de onderwaterbodem dient samen met de sanering van de oppervlaktewateren te gebeuren. De kostprijs van de sanering zal ook door de vervuiler moeten worden gedragen, in de mate dat die kan worden geïdentificeerd. De zuivering van de Laak is hiervan een voorbeeld. Met het vervuilende bedrijf werd een overeenkomst gesloten voor een nieuw experiment van bodemzuivering, volgens de enen eerder succesvol, volgens de anderen minder. Wat mij in elk geval essentieel lijkt is de aanpak van de verontreiniging aan de bron, inzonderheid door het voeren van een streng immisiegericht vergunningenbeleid en door de efficiënte toepassing van het EG-beginsel de vervuiler betaalt. Door deze aanpak zal de vervuiling van water en dus ook van de onderwaterbodem worden teruggedrongen.

Wat de technieken van analyse van de samenstelling van het slib betreft werd in samenwerking tussen de diensten van het vroegere ministerie van Openbare Werken, het Bestuur

T. Kelchtermans

der Waterwegen en de OVAM een classificatiestudie baggerspeciën uitgegeven die nieuwe normen vastlegt, waarop ook de heren Gryp en Lisabeth hebben aangedrongen. Als gevolg van deze studie werden door mijn collega Sauwens voorlopige richtlijnen voor de studie van onderhoudsbaggerprojecten uitgevaardigd. Ik neem aan dat hij daarop zo dadelijk zal ingaan. Twee testcases zijn hieromtrent in uitvoering.

Voorts wijs ik erop dat de nabestemming van stortplaatsen bepaald wordt door de vigerende gewestplannen of de plannen van aanleg. De vergunningsvoorwaarden voor stortexploitatie houden daar rekening mee. De rechtstreekse financiering van de ruimingswerken en de eventuele sanering van onderwaterbodems vallen ten laste van de bevoegde overheid. Desalniettemin wordt het principe de vervuiler betaalt gerespecteerd in die zin dat alle lozers heffingen betalen en alle storters heffingen betalen. Wanneer er een oorzakelijk verband kan worden aangetoond tussen de noodzaak tot ruiming en een bepaalde vervuiler, kunnen er bijkomende afspraken worden gemaakt. Het geval van de Laak is zo een typisch voorbeeld. Bovendien wordt voor het bergen in zee een cijns geheven.

Dan kom ik tot de concrete vraag van de heer Gryp die in verband met de waterverdragen bedenkingen had bij de kwaliteitsdoelstelling voor de karpertachtigen. Die zou volgens hem lager liggen dan de doelstellingen van de Executieve in andere gevallen. Ik mag er de heer Gryp op wijzen dat de waterverdragen in een economische context worden gevoerd. De partners trachten binnen de context van de waterverdragen tot een consensus te komen. Op de bijeenkomst werd uitdrukkelijk gesteld dat België en zeker Vlaanderen dat op dat gebied altijd het voortouw heeft genomen, de internationale overeenkomsten wil respecteren die het resultaat zijn van de tweede en de derde Noordzeeconferentie.

Wat de proefstorten Linkeroever, de kleiputten of een afvaleiland in de

Noordzee betreffen, moet ik antwoorden dat deze alternatieve mogelijkheden in een aantal studies voorkomen, maar daarover werd nog geen definitieve beslissing genomen.

De heren Lisabeth en Denys hebben met aandrang vragen gesteld in verband met de Callemoeie-vijver. Ik herinner mij het antwoord dat ik over deze aangelegenheid bij een vorige interpellatie heb gegeven. Er zijn geen andere verbintenissen aangegaan. Het is echter wel mogelijk dat het bestuur aanvragen formuleert, maar die zijn er tot nu toe nog niet geweest. Er is nog geen **interministeriële** werkgroep daaromtrent gevormd. Indien een aanvraag wordt ingediend is het vanzelfsprekend dat de verbintenissen die door mij in het verleden werden aangegaan in verband met de ecologische aspecten, zullen worden gerespecteerd bij het geven van een akkoord.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermede geantwoord te hebben op de belangrijkste opmerkingen die werden gemaakt. Minister Sauwens zal verder op de gestelde vragen ingaan.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, deze problematiek moet worden gerelativeerd. Er worden in Vlaanderen ongeveer 40 miljoen kubieke meter per jaar baggerd waarvan er ongeveer 4 miljoen kubieke meter, minder dan één tiende, op het land worden geborgen om redenen van vervuiling of omdat terugstorten niet mogelijk is.

De omvang van het probleem werd tot nu toe nog niet op een globale wijze in kaart gebracht. Dit vergt een gecoördineerde aanpak tussen alle instanties die enige bevoegdheid in deze materie hebben. Er werd een aanvang gemaakt in de werkgroep ad hoc Problematiek van de bagger- en ruimingsspecie in Vlaanderen, die bij beslissing van de Vlaamse Executieve van 13 september 1989 werd opgericht.

De werkgroep heeft onder meer als opdracht gecoördineerde oplossingen uit te werken. Inmiddels heeft zij een

uitgebreid rapport aan de Vlaamse Executieve voorgelegd. In dit rapport wordt uitgebreid op alle aspecten van de problematiek ingegaan.

Zo wordt thans een inventaris opge maakt van de reeds bereikte en nog te verwachten resultaten ten aanzien van de vermindering van de belasting van de zware metalen, organische microverontreinigingen en minerale olie in het Scheldewater, die de aanvraag tot verlenging van de Nederlandse vergunningen, de zogenaamde WVO-vergunningen, kan begeleiden.

In het kader van de toepassing van het verdrag van Oslo werd de berging van baggerspecie in zee aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen. In samenwerking met het Staatssecretariaat voor Leefmilieu werd een gezamenlijke studie gemaakt over de impact van het bergen van baggerspecie in zee. Deze studie, samengevat in een conceptrapport wordt thans aan alle belanghebbende instanties voor advies overgemaakt. Een definitief rapport dat rekening houdt met alle adviezen zal binnen het jaar worden opgemaakt.

De samenwerking met het Staatssecretariaat voor Leefmilieu inzake de toepassing van de conventie van Oslo werd bestendigd door een **samenwerkingsakkoord** dat ik op 14 juni met de Staatssecretaris voor Leefmilieu heb afgesloten. Het document werd namens de Executieve mede ondertekend door de Voorzitter. Ik heb reeds verschillende **samenwerkingsakkoorden** met andere executieven of met de nationale Regering aan de Raad overgemaakt. Indien dit met onderhavig akkoord nog niet het geval is, dan zal ik er voor zorgen dat dit binnen de kortst mogelijke termijn gebeurt. Het gaat vooral om een procedureafpraak in verband met de toepassing, waarvoor België zich heeft verbonden. Vlaanderen heeft zich ingevolge de ondertekening van het samenwerkingsakkoord ermee akkoord verklaard om de conventie van Oslo toe te passen en er zijn volledige medewerking aan te verlenen.

Op uw vraag of er baggerspecie uit rivieren en kanalen in het binnenland in de Noordzee zal worden gestort kan ik ontkennend antwoorden.

S a u w e n s

Volgens de eerste rapporten blijkt dat de zware verontreiniging in de havengeul van Zeebrugge van beperkte omvang en duidelijk lokaliseerbaar zou zijn. Het gaat hier met name om een opeenstapeling van bepaalde havenactiviteiten in de loop der jaren, waardoor op een zeer klem terrein een zware verontreiniging werd vastgesteld. Er gebeurt geen verdere dumping van dit soort baggerslib meer in zee. Men bestudeert op dit ogenblik alternatieve manieren om dit slib op het land te bergen.

Het proefrapport Geuzenhoek dat inmiddels door de Executieve werd goedgekeurd en dat binnenkort zal opstarten — de voorbereidende werken zijn reeds aan de gang — heeft tot doel een aantal natuurlijke afschermingsmaterialen te onderzoeken ter vervanging van de dure kunstmatige materialen. Deze berging gebeurt in totaal afgeschermdde stortterreinen en op gecontroleerde wijze, zodat er geen sprake van milieulast kan zijn. De heer Denys heeft ter zake gelijk. Er is het reuzegrote probleem van de baggerspecie waarvoor wij alternatieven moeten zoeken. Dit kan niet enkel in labo's gebeuren want het gaat over enorme hoeveelheden die per jaar moeten worden verwerkt. Proefopstellingen zijn daarbij essentieel nodig. Van degenen die opkomen voor omgeving en milieu zou het toch hypocriet zijn zelfs dit soort proefstorten en -projecten met het vergrootglas te bekijken en ze a priori af te keuren.

Om de bevaarbaarheid van onze rivieren en waterlopen in de toekomst veilig te stellen worden thans alle bergingsmogelijkheden onderzocht. Zo wordt onder meer een studie uitgevoerd naar alle mogelijke alternatieven die in de Antwerpse regio voorhanden zijn, waarbij alle voorgestelde oplossingen op hun voor- en nadelen worden onderzocht. Deze studie zal in het najaar voltooid zijn. Bovendien worden op de Antwerpse Linkeroever thans proeven uitgevoerd waarbij op baggertechnische wijze de baggerspecie in scheidingsstorten op technische wijze wordt gescheiden in een zandfractie en een slibfractie. Dit is erg belangrijk om-

dat precies in de slibfractie de polluenten zich voornamelijk concentreren. Eveneens worden mechanische scheidingsmiddelen onderzocht.

Bij het zoeken naar oplossingen voor de baggerspecieproblematiek is de reductie van de hoeveelheid te bergen baggerspecie een belangrijk element. Zo worden thans eveneens op de Antwerpse Linkeroever laguneringsstorten uitgetest, waarin de slibfractie kan consolideren en uitdrogen. Het aldus geconsolideerde slib zal dan op geëigende plaatsen moeten gestockeerd worden.

Op basis van de huidige gegevens — er werden vragen gesteld naar de problematiek — wordt voor de berging van de baggerspecie jaarlijks een oppervlakte van 160 à 200 hectaren vereist. Door het Bestuur der Waterwegen en het Zeewezen wordt een inventaris opgemaakt van de behoeften aan terreinen voor de eerstkomende 20 jaar. Op basis van deze inventaris en de mogelijke terreinen die in aanmerking komen zullen acties moeten worden ondernomen voor een eventuele aanpassing van de gewestplannen. De keuze van de baggerterreinen gebeurt op wetenschappelijke wijze door middel van een multicriteria-analyse. Het storten in natuurgebieden wordt daarbij uitgesloten. Afhankelijk van hun ligging kunnen de baggerstortterreinen na afwerking worden gebruikt als industrieterreinen of beschermde groenzones. Ze kunnen ingeschakeld worden in herbebossingsprojecten. Mijnheer Caudron, u hebt reeds enkele maanden geleden uw vraag gesteld en hebt ze vandaag herhaald. Op dit ogenblik wordt een inventaris opgemaakt. Wij hebben de inventaris van onze eigen terreinen, die terreinen die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap, van het departement Openbare Werken. Het is veel moeilijker om de privé-terreinen op te sporen waar ooit in het verleden baggerspecie gestort is.. Ik verwijs naar mijn antwoord dat ik reeds een tijd geleden heb gegeven. Baggerspecie is een natuurlijke, verrijkende materie die door de landbouwers in Oost- en West-Vlaanderen erg gegeerd was omdat het een natuurlijke bemesting betekende van hun gronden. Het enige middel dat wij op dit ogenblik kun-

nen aanreiken is het verfijnen van de bodemkaart zoals ze werd opgesteld. Deze bodemkaart geeft aanduiding van de bodemgesteldheid van de terreinen die vroeger voor het storten van baggerspecie werden gebruikt.

U bent terecht bezorgd over het voedsel dat door deze eventueel zwaar verontreinigde gronden wordt voortgebracht. Daarom moeten we de inventarisatie ook van de privé-terreinen dringend voortzetten. Voor de herbebossing van de baggergronden is een project opgestart door het Bestuur der Waterwegen in samenwerking met de Rijksuniversiteit van Gent. Hiervoor is een bedrag van 18 miljoen in de begroting ingeschreven. Hiermee komen wij tegemoet aan vragen die in het verleden in de Vlaamse Raad reeds werden gesteld. De bestemming en nabestemming worden geval per geval onderzocht en hierbij wordt rekening gehouden met alle gekende milieuvloeden.

In verband met de technieken voor analyse en berging van probleemslib werd in samenwerking met OVAM door het Bestuur der Waterwegen en van het Zeewezen een uitgebreide methode uitgewerkt. Volgens deze methode worden via milieueffectprocedures alle milieuvloeden onderzocht die de berging van verontreinigde baggerspecie kan veroorzaken. De bruikbaarheid van deze milieueffectprocedure zal aan de hand van twee testcases worden onderzocht. In het kader van deze studie werden overigens aangepaste technieken voor het nemen van monsters en het maken van analyses voorgeschreven, die ik bij omzendbrief voor het Bestuur der Waterwegen en van het Zeewezen reeds verplicht heb gemaakt. Ik wijs er hier eveneens op dat de kennis van de invloed van verontreinigde baggerspecie op het milieu ook op internationaal vlak nog grote leemten vertoont, vooral op biologisch vlak. Om een doeltreffend beleid te ondersteunen zal het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot deze problematiek intensief worden voortgezet. Ik heb reeds enkele bedragen genoemd en voeg daar nog aan toe dat voor het project van het proefstort Geuzenhoek een bedrag van meer dan 60 miljoen in de begroting is ingeschreven. Bovendien

Sauwens

loopt er een optimalisatiestudie die het mogelijk moet maken de enorme hoeveelheid baggermaterie te beperken, wat ook budgettair belangrijk is. In het totaal is een bedrag van meer dan 100 miljoen op de begroting uitgetrokken om de baggerproblematiek met het nodige inzicht te kunnen behandelen.

Ten slotte, antwoord ik nog op een aantal concrete vragen van de heren Gryp, Lisabeth, Caudron en Denys. Ik sluit aan bij wat collega Kelchtermans heeft gezegd over de problematiek van de waterverdragen en de onderhandelingen met Nederland. De afspraken en de onderhandelingen over bepaalde milieunormen met Nederland zijn één zaak. Ik heb steeds verklaard dat wij ervoor zullen zorgen dat onze oppervlaktewateren zuiver zijn en beantwoorden aan de Europese normen. De Executieve heeft in die zin ook een beslissing genomen, niet omdat Nederland dat vraagt, maar omdat wij het belangrijk vinden. Het opstarten van onderhandelingen met Nederland over zeer belangrijke dossiers, die op lange termijn mede ons economisch draagvlak moeten vrijwaren, is een andere zaak. Ik vraag u dan ook dit niet met elkaar te verwarren.

Over de conventie van Oslo ben ik duidelijk geweest. Er is geen sprake van zwaar vervuilde materie te storten, ook al is ze beperkt en lokaliseerbaar in Zeebrugge. Dat is een eerste concrete stap om de conventie van Oslo uit te voeren. Er kan evenmin sprake zijn van het storten in de Noordzee van zwaar vervuilde baggerspecie uit het binnenland. Ik ben ter zake zeer formeel. Op het ogenblik bestaat er evenmin een beleidsbeslissing in verband met het bouwen van een afvaleiland in zee, waarnaar u hebt verwezen.

Op de vragen van de heren Lisabeth en Denys over de Callemoeie-vijver geef ik hetzelfde antwoord als ik enkele weken geleden op dezelfde vragen heb gegeven, maar met enige nuancerings. Ik heb een nota opgesteld en aan de Vlaamse Executieve gegeven op 27 juni omtrent het probleem van de bagger- en ruimings-

specie. De reeds vermelde werkgroep ad hoc, met afgevaardigden van de bevoegde Ministers en afgevaardigden van OVAM, AROL, VMZ, ATD en het Bestuur der Waterwegen, is tot de conclusie gekomen dat het dossier van de Callemoeie-vijver na de multicriteria-analyse een van de meest ideale stortplaatsen voor baggerspecie bleek te zijn, onder de voorwaarden die beschreven waren. In het verslag van 5 juni jongstleden wordt voorgesteld het dossier van de Callemoeie-vijver opnieuw aan de Executieve voor te leggen.

Alle betrokken instanties en degenen die vanuit diverse milieuinvalshoeken het dossier hebben onderzocht brachten een positief advies uit. Alleen de gemeente gaf een ongunstig advies. In het betrokken gebied is er echter geen drinkwaterwinning.

Ik heb nog geen beslissing getroffen omtrent het al dan niet opnieuw voorleggen van het dossier aan de Executieve. Ik heb daarvoor een aantal bij komende inlichtingen gevraagd.

Als ik het dossier opnieuw aan de Executieve voorleg, zal het moeten vergezeld zijn van een milieueffectrapport.

Het is duidelijk dat men niet tegelijkertijd enerzijds kan blijven pleiten voor de binnenvaart en de waterweg als een alternatieve vervoermodus voor het toenemend vrachtverkeer op de weg en anderzijds, blijven stellen dat de rivieren niet meer mogen worden gebaggerd.

Sinds jaren wordt er niet meer ongecontroleerd geloosd. Er werden daartoe ingrijpende maatregelen genomen.

Wij worden echter geconfronteerd met een erfenis uit het verleden, zelfs indien nu alle vervuiling wordt stopgezet. Immers, in de loop van de eeuw stapelde de toenemende vervuiling zich op.

Voor de 40 miljoen kubieke meter baggerspecie en de 4 miljoen kubieke meter bodemslib moet een oplossing worden gevonden.

Zoals de heer Denys heeft gezegd,

moet worden gezocht naar een alternatieve verwerking, de vervuiling moet worden gelokaliseerd en de zwaar vervuilde materie moet apart worden behandeld. De aparte verwerking van zwaar vervuild afval moet worden gecontroleerd en de omgevingshinder moet worden beperkt.

Jaarlijks moet er 160.000 kubieke meter bodemslib worden gebaggerd om de Leie en de afleidingskanalen ervan bevaarbaar te houden. Er moet tevens worden gebaggerd om de wateroverlast in het voor- en najaar onder controle te houden. De baggerspecie en de berging ervan moet onder controle worden gehouden.

Op basis van concrete dossiers, studies op het terrein en in wetenschappelijke laboratoria zal naar een oplossing worden gezocht voor dit internationaal milieuprobleem.

Binnen de Executieve is er een zeer grote bereidheid om — ik heb reeds verwezen naar een aantal realisaties van het voorbije jaar — stap voor stap het dossier onder controle te krijgen.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik dank de beide Ministers voor hun antwoord.

Voor de materie die onder de bevoegdheid valt van Minister Kelchtermans blijf ik toch voor een stuk op mijn honger want hij is niet ingegaan op mijn vraag betreffende de overeenkomst van het Vlaamse Gewest met Nederland voor het storten van baggerslib in de Wester- en Zee-Schelde. Die overeenkomst verloopt op 15 mei 1991. Met het oog op een verlenging van die overeenkomst dient rekening gehouden met de eis van de Nederlandse autoriteiten om vóór 1 januari 1991 een verbetering te verwezenlijken van de kwaliteit van de oppervlaktewateren. De Minister bevestigde in feite door zijn stilzwijgen wat ik heb gezegd, met name dat de vooropgestelde kwaliteitsnormen niet zullen worden gehaald en we dus in nog grotere problemen zullen terechtkomen. Hij

Gryp

heeft evenmin geantwoord op mijn zoveelste vraag omtrent het totaal verbod op zwarte lijststoffen.

Vermits verscheidene collega's zijn ingegaan op het probleem van de Callemoeie-vijver wil ik mij beperken tot het stellen van nog één vraag. Volgens ingewonnen inlichtingen heeft het gemeentebestuur van Nazareth een aanvraag ingediend om de Callemoeie-vijver te beschermen als natuurgebied. Ik weet dat dit probleem onder de bevoegdheid valt van Minister Waltiel, maar gaat Minister Kelchtermans akkoord om die aanvraag bij zijn collega te steunen ?

Tot Minister Sauwens kan ik zeggen dat zijn antwoorden mij voldoening geven. Nochtans verontrust het mij dat uw collega Kelchtermans en uzelf de plannen voor een afvaleiland dicht bij onze kust niet loochenen. Ik neem aan dat de burgemeester van Knokke-Heist helemaal niet tevreden zal zijn als dat eiland op het grondgebied van zijn gemeente wordt voorzien. Mijnheer de Minister, ik had gevraagd welke uw houding zou zijn indien het zover zou komen, want er is immers nooit rook zonder vuur. U hebt daar niet op geantwoord. Hoe gaat u reageren indien dit plan er komt ?

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Cardoen tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek.

De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik betreur enigszins dat ik mij gedwongen voel de werkingsproblemen van het Kasteel

van Gaasbeek aan de kaak te stellen in de vorm van een interpellatie. Ik had hierover oorspronkelijk een actuele vraag ingediend, doch de Voorzitter heeft gemeend dit niet te kunnen aanvaarden. Ik heb dan een interpellatieverzoek ingediend dat de Voorzitter wel ontvankelijk heeft verklaard, waarvoor ik hem ook dank.

De problemen die zich stellen in verband met het Kasteel van Gaasbeek zijn niet nieuw. Op 30 november heb ik aan de Minister een schriftelijke vraag gesteld over het gebrek aan personeel te Gaasbeek. Ik kreeg daarop een laattijdig antwoord waaruit op het eerste gezicht bleek dat er een poging zou worden gedaan om daar verandering in te brengen. Aangezien de zaak verder bleef aanslepen heb ik op 8 maart jongstleden een actuele vraag gesteld. Uit het antwoord dat mij daarop werd verstrekt onthield ik dat er een procedure zou worden opgestart om bijkomend personeel te recruterend opdat de exploitatie van het kasteel niet in het gedrang zou komen. De Minister verstrekte mij toen cijfers in verband met de personeelsformatie en het personeelseffectief. Uit de feiten blijkt echter overduidelijk dat het effectief aan personeel onvoldoende is, met exploitatiemoeilijkheden als gevolg. Onlangs stond een bus met buitenlandse toeristen, die een bezoek wilden brengen aan het kasteel van Gaasbeek, voor een gesloten hek.

Ik betreur deze gang van zaken ten zeerste en wijs erop dat deze toestand aanleiding geeft tot vele frustraties bij onze bevolking en bovendien een verlies betekent voor ons cultureel patrimonium. Ik begrijp best de verantwoordelijke beheerders, die in de gegeven omstandigheden niet anders kunnen handelen. De beveiliging en bescherming van dit rijk cultureel domein komen daardoor ook in het gedrang.

Het Kasteel van Gaasbeek worstelt ieder jaar met hetzelfde probleem. Park, kasteel en inhoud veranderen uiteraard niet. Is het niet mogelijk een principiële beslissing te nemen waardoor tijdelijke contractuelen of zondagbewakers worden aangeworven zodat niet ieder jaar opnieuw een aanwervingstoelating moet worden

aangevraagd, met als resultaat dat het seizoen haast voorbij is alvorens een beslissing valt ?

Een andere zaak is het probleem van het wetenschappelijk personeel.

Weet u dat de wetenschappelijke inventaris nog dateert van 1887. Mijnheer de Minister, meent u niet dat dit rijke archief dringend aan een nieuwe wetenschappelijke inventarisering en verdere bestudering toe is ?

Mijnheer de Minister, tot slot wil ik er u op wijzen dat het Museum van Mariemont, ooit de tegenhanger van Gaasbeek in Wallonië — de twee kastelen werden indertijd aan de staat geschonken — een bloeiende wetenschappelijke instelling is geworden. Ik wil hier nu niet spreken van Alden Biesen, u welbekend, mijnheer de Minister. Ik waardeer ten volle de activiteiten die daar worden ontplooid. Wij moeten echter vaststellen dat er een onevenwicht bestaat tussen Alden Biesen en Gaasbeek. Hoewel dit verantwoord is, mag het niet tot onredelijke verhoudingen uitgroeien. Ik hoop dan ook dat u met bekwame spoed alles in het werk zal stellen om de exploitatie van het Kasteel van Gaasbeek volwaardig te verzekeren en om dit cultureel museum de inhoud te geven die het verdient. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, terecht wordt hier door collega Cardoen gesteld dat het Kasteel van Gaasbeek en de prachtige omgeving ervan één van onze belangrijkste toeristische bezienswaardigheden zijn. Het Kasteelmuseum met zestien zalen, trapzalen en gangen met ontelbare kunstvoorwerpen, alsook het domein met een oppervlakte van 42 ha kan jaarlijks rekenen op de belangstelling van meer dan 120 000 toeristen uit binnen- en buitenland.

Het valt dan ook te betreuren dat een dergelijke site niet in optimale omstandigheden kan worden ter beschikking gesteld van het publiek. Door pensionering en ziekte is het onderhouds- en bewakingspersoneel niet meer in staat zijn opdrachten

L. Peeters

naar behoren te vervullen. Bovendien nemen deze werkzaamheden tijdens de openingsperiode zeer sterk toe en moet extra toezicht en bewaking worden uitgeoefend.

Het is dus duidelijk dat met het bestaande personeelsbestand, tijdens de drukke seizoensperiode niet naar behoren een goed toeristisch bezoek kan worden georganiseerd en dat het bestuur zijn toevlucht moet nemen tot bijvoorbeeld het sluiten van een gedeelte van het gebouw tijdens drukke bezoeksmomenten.

Reeds geruime tijd geleden werd u op de hoogte gebracht van deze problematiek en werd er gesuggereerd om seizoentewerkgestelden en gelegenheidsmedewerkers in dienst te nemen. U was op dat ogenblik ook wel op de hoogte van de problematiek rond de algemene stop voor de aanwerving van GESCO's en het niet meer beschikbaar zijn van een contingent.

Veel tijd is er overheen gegaan om de aanwervingmogelijkheid van personeel te laten onderzoeken en toen uiteindelijk geen oplossing werd gevonden, werd pas op 21 juni een aanvraag ingediend bij de Gemeenschapsminister bevoegd voor het Openbaar Ambt om het personeelskader aan te vullen met tijdelijke werknemers.

De Minister gaat akkoord met een dergelijke uitbreiding doch is verplicht het advies van de Inspectie van Financiën in te winnen, hetgeen meebrengt dat ook dit personeel niet meer tijdig in dienst zal kunnen treden.

Het valt dus uiteraard te betreuren dat dit initiatief vanuit het departement eerder laattijdig is tot stand gekomen en alleszins is het overduidelijk dat ons cultureel en toeristisch imago niet gebaat is met een dergelijk beleid.

Dat wij er zelfs niet meer in slagen onze meest waardevolle historische gebouwen op een optimale wijze ten toon te stellen voor het grote publiek, gaat niet op. Gaasbeek is wat dit betreft zeker niet het enige voorbeeld. Bovendien, collega Cardoen

heeft het duidelijk aangetoond, wordt hier gewerkt met twee maten en gewichten. Een dringende oplossing is absoluut vereist. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het zal mijn collega's niet verwonderen dat ik mij aansluit bij de interpellatie van de heer Cardoen en bij de uiteenzetting van de heer Peeters. Als burgemeester van Lennik, waartoe de deelgemeente Gaasbeek behoort, is het natuurlijk onze voortdurende zorg de zeer grote uitstraling van het kasteel van Gaasbeek blijvend mogelijk te maken, op toeristisch, cultureel en algemeen natuurhistorisch gebied.

Mijnheer de Minister, u kent de problematiek van Gaasbeek zeer goed. Het is één van de domeinen die in 1923 aan de Belgische Staat werd geschonken en het behoort op dit ogenblik toe aan de Vlaamse Gemeenschap. Als Gemeenschapsminister is u daarvoor bevoegd.

Van de vier personeelsleden die op het ogenblik actief in dienst zijn gaan er binnenkort twee met pensioen. Bijgevolg zullen er volgend jaar slechts twee werkzaam zijn in het kasteelmuseum, met zijn park van 45 hectaren. Zo'n toestand kan niet langer.

Wij sluiten ons aan bij de uiteenzettingen van de vorige sprekers en vragen u met aandrang het nodige te doen voor het kasteelmuseum waarvan de kunstwaarde, de historische waarde en de aantrekkingskracht op de bezoekers internationaal bekend zijn. Bovendien is het een element van de Vlaamse Gordel rond Brussel, die onlangs nog werd uitgebreid door de openstelling vorige zaterdag van het domein Groenberg, dat recht tegenover het kasteel van Gaasbeek is gelegen.

Mijnheer de Minister, wij vragen u met aandrang ons patrimonium veilig te stellen voor de toekomst. Dat zou toelaten dat de Amerikanen, de Australiërs of de Japanners die dagelijks toestromen om het kasteel te bezoe-

ken kunnen proeven van ons Vlaams historisch verleden in de rand rond Brussel. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik verontschuldigd mij bij voorbaat omdat het eerste deel van mijn antwoord nogal technisch uitvalt aangezien het mij nuttig voorkomt de juiste samenstelling van de personeelsformatie van het kasteel van Gaasbeek even in herinnering te brengen en eveneens de pogingen op te sommen die ik heb ondernomen om het personeelskader volledig op te vullen en om nieuw personeel aan te werven.

Volgens het besluit van de Vlaamse Executieve van 28 januari 1987 is het personeelskader voor het kasteel van Gaasbeek als volgt : als administratief personeel 1 conservator, 1 bibliothecaris, 1 beheerder-secretaris, 1 klerk-stenotypist of eerste klerk-stenotypist en 1 opzichter-suppoot of eerstaanwezend bode-kamerbewaarder, en als meester-, vak- en dienstpersoneel 3 eerste vakmannen A en 6 hulparbeiders B of geschoolde werkmannen A. In het totaal betekent dit 14 personeelsleden.

Op het ogenblik is de functie van klerk-stenotypist niet bezet ingevolge detachering van het betrokken personeelslid naar het kabinet van Minister Kelchtermans. Het aanwervingsplan 1989 voorzag in de aanwerving van 1 opzichter-suppoot, maar tot op heden zonder resultaat. Van de 3 betrekkingen van eerste vakman A is er slechts 1 bezet. De reden hiervoor is dat deze functie een bevorderingsambt is en dat de bevorderingsrondes geen kandidaten opleverden. De huidige bezetting van de functie hulparbeider B of geschoold arbeider A bedraagt op het ogenblik 3 1/2 personeelsleden in plaats van 6 volgens het kader. Eén personeelslid is sedert 1 april 1989 met pensioen en is niet vervangen. Eén personeelslid is met ziekteverlof sedert 24 april 1990 en is evenmin vervangen en één personeelslid is op doktersvoorschrift half-tijds tewerk gesteld.

In de huidige bezetting zijn een aan-

Dewael

tal contractuele personeelsleden tewerk gesteld, waaronder één geschoold werkman en vier schoonmaaksters met prestaties van 20 uren per week. De totale huidige bezetting bestaat dus uit acht voltijdse personeelsleden, een halftijds personeelslid en vier halftijdse schoonmaaksters. Met andere woorden, het kader telt normaliter veertien personeelsleden. Op dit ogenblik werken er 125 personeelsleden, dus 1,5 te weinig volgens het kader.

Wat heb ik nu in de afgelopen jaren ter zake ondernomen ? Dit lijkt mij niet onbelangrijk, zeker na de beweringen van de heer Peeters. Het spreekt vanzelf dat ik steeds de medewerking van de Minister van Openbaar Ambt nodig heb om de verschillende wervingsprocedures met resultaat te kunnen afwerken. Op 7 mei 1987 heb ik een aanvraag gedaan om werving in de vacante betrekking van opzichter-suppooost. Tot op heden bleef dit zonder resultaat. Op 22 maart 1988 diende ik een aanvraag in om werving van twee personeelsleden, eveneens zonder resultaat. Op 14 juni 1989 diende ik andermaal een aanvraag in om werving van drie personeelsleden. Tot op heden bleef ook dit zonder resultaat.

Op 14 februari van dit jaar heb ik, meer bepaald met het oog op de werving van seizoenpersoneel, een ontwerp van conventie overgemaakt aan mijn collega's van Openbaar Ambt en van Tewerkstelling voor de werving van vier contractuelen voor toezicht en onderhoud met volledige prestaties van 1 april tot 31 oktober 1990 en vier gelegenheidstoezichters voor de zon- en feestdagen gedurende dezelfde periode.

Deze ontwerpen van conventie werden via het akkoord van de Gemeenschapsminister van Openbaar Ambt op 22 maart 1990 ter ondertekening voorgelegd aan de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Arbeid. Omwille van budgettaire redenen kwam ik ook hier geen resultaat.

Op 14 mei 1990 heb ik dan nog eens een brief gericht aan de Gemeenschapsminister van Openbaar Ambt om aan te dringen op opvulling van

het kader of vervanging van de tijdelijk afwezige personeelsleden. Tot op heden bleef dit zonder gevolg.

Collega's, ik moet eerst en vooral duidelijk stellen dat het kasteel van Gaasbeek een buitendienst is van de eigen administratie en dus aan dezelfde regels onderworpen is als de administratie. In de praktijk vermag men als functioneel bevoegd Minister echter weinig om het personeelstekort te verhelpen als men niet de noodzakelijke medewerking krijgt van de andere bevoegde Ministers. Wat het systeem van de gesubsidieerde contractuelen betreft, is Minister De Wulf bevoegd. Ik wil hem geen steen werpen, maar als hij zegt dat hij geen kredieten heeft, kan ik geen resultaten boeken. Wat het Openbaar Ambt betreft moet de betrokken collega, zowel voor de normale wervingsprocedure als voor het seizoenpersoneel, zijn medewerking willen verlenen. Ik heb de heer Cardoen medegedeeld welke verzoeken vanuit mijn departement werden gedaan. Welnu, als bepaalde aanwervingsprocedures zonder resultaat blijven, kan men mij daarvoor niet aansprakelijk stellen.

Wat het seizoenpersoneel betreft, beschikt de Vlaamse Executieve over een contingent. Ik heb formeel vernomen dat slechts één lid van het globale contingent seizoenpersoneel ter beschikking zal kunnen worden gesteld van het kasteel van Gaasbeek.

Het kasteel van Gaasbeek heeft, als buitendienst, meer te lijden onder een aantal maatregelen, zoals een selectieve wervingsstop of bepaalde rigiditeiten, die verbonden zijn aan bevorderingsambten, en dergelijke meer. Dezelfde mechanismen spelen immers ten aanzien van het kasteel van Gaasbeek, maar we ervaren dat dit met zwaardere gevolgen is omwille van de beperktheid van het kader. Als er van veertien personeelsleden een aantal ziek vallen of gedetacheerd worden naar een ministerieel kabinet, zullen de gevolgen daar zwaarder zijn dan voor een meer uitgebreide administratie.

Ik wens nog te stellen dat het probleem ten gronde slechts kan worden opgelost — men heeft hier trouwens verwezen naar Alden Biesen — als

men een ander statuut uitwerkt. Moet dit een buitendienst blijven van de eigen administratie ? Kan men in het kader van de herstructurering van de Vlaamse administratie de gelegenheid niet aangrijpen om het kasteel van Gaasbeek — en tegelijk andere culturele diensten — een soepeler statuut toe te kennen, met meer flexibiliteit, zodat gemakkelijk op bepaalde noden kan worden ingespeeld ?

Men heeft, zoals hoger gezegd, verwezen naar het kasteel van Alden Biesen. Dit werd op een bepaald ogenblik ondergebracht — trouwens met heel wat kritiek — binnen het Vlaams Commissariaat voor Toerisme, wat een parastatale B is. Welnu, een parastatale B biedt meer kansen voor een autonoom en flexibel personeelsbeleid. Op dat ogenblik vonden men in culturele kringen het onderbrengen van het kasteel van Alden Biesen, dat een cultuurpatrimonium bevat, niet bepaald een goede oplossing. Ik stel alleen maar vast dat het personeelsbeleid in het kader van Alden Biesen gemakkelijker verloopt, dat er meer autonomie is dan in het geval van Gaasbeek.

Collega's, ter gelegenheid van de herstructurering van de Vlaamse administratie — ik denk dat alle politieke fracties daaraan hun medewerking zullen verlenen — moeten wij er werk van maken het kasteel van Gaasbeek en andere culturele diensten een statuut te geven, dat meer flexibiliteit toelaat, zodat gemakkelijker kan worden ingespeeld op de bestaande noden, zoals nu in het drukke seizoen en vooral wanneer het effectief ontoereikend is.

De Voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen : Mijnheer de Voorzitter, ik onthoud uit het antwoord van de minister niet zoveel. Voor het lopende seizoen hebt u geen enkele concrete oplossing gegeven. U hebt alleen uiteengezet welke stappen u heeft gezet ; ik apprecieer dat. In uw antwoord zegt u dat de fout niet bij u ligt, maar wel bij de Minister van Openbaar Ambt en bij de Minister van Tewerkstelling. U zegt wel dat u hem de steen niet

Cardoen

werpt. U zegt dat er geen geld is en dat het budget het niet toelaat. Het resultaat is dat er dan toch moeilijkheden blijven bestaan, wat ons enigszins dwars zit. Wij zijn er evenmin mee gediend dat u vandaag zegt dat er misschien kan worden overgestapt naar een ander statuut ; ik wil dit onderschrijven, maar dat is dan voor de toekomst. Kan dit voor de nabije toekomst ? Ik wil daaraan volwaardig meewerken. Ik ben er immers van overtuigd dat er naar een soepeler systeem moet worden gezocht, zodat de personeelsproblemen, die elk jaar weer opduiken, kunnen worden vermeden. Daarmee ben ik het honderd procent eens.

Ik vraag echter met aandrang dat men in het onmiddellijke streeft naar een mogelijkheid tot volwaardige exploitatie van het kasteel en het domein te Gaasbeek. Jammer genoeg heb ik daar geen antwoord op gekregen.

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, de Minister lanceert hier de mogelijkheid van een statutenwijziging. Overweegt hij dit pas nu, na deze interpellaties ? Heeft hij daarvoor reeds een aantal initiatieven genomen, of schudt hij dit nu plots uit zijn mouw ?

Vervolgens kom ik terug op de kritiek die wordt geuit ten aanzien van de Minister van het Openbaar Ambt. Ik weet uit zeer goede bron dat de Minister onmiddellijk — zelfs binnen de week — zijn akkoord heeft gegeven voor de aanvraag die door het departement van Cultuur werd gedaan. Deze aanvraag is trouwens reeds in onderzoek bij de Inspectie van Financiën.

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Voorzitter, ik vrees inderdaad dat wij op onze honger blijven zitten.

Ik pleitte ervoor dat in de toekomst naar een oplossing zou worden ge-

streefd. Samen met de leden van het arrondissement zullen wij het nodige doen om in oktober aanstaande terug te komen op deze aangelegenheid om aldus de zaak te doen vooruitgaan.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik zal aan de heer Peeters nog volgend bijkomend antwoord verstrekken.

De idee een ander statuut te geven aan het Kasteel van Gaasbeek, dateert niet van vandaag. In het kader van het onderzoek naar de herstructurering van de Vlaamse administratie pleitte ik voor een ander statuut voor heel wat culturele diensten.

Ik deed dit omwille van de rigiditeit van het bestaande systeem dat geen voldoening biedt. Die vraag werd dus gesteld en de bevoegde collega's zijn ervan op de hoogte.

Mijnheer Peeters, ik neem aan dat u uw informatie uit een goede bron kreeg, maar u moet wel volledig zijn. Er moet immers een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het kader en anderzijds het seizoenpersoneel.

Wat het seizoenpersoneel betreft, heb ik op 14 februari 1990 — dus meer dan tijdig — een vraag ingediend voor het aanwerven van acht personeelsleden waarvan vier met een GESCO-statuut. Wat de GESCO's betreft, bleek het budget uitgeput. Voor het overige seizoenpersoneel bleek het contingent te zijn beperkt en kon in het beste geval één personeelslid worden aangeworven. Dat is dus het gevolg van een aanvraag die tijdig werd ingediend.

Mijnheer Peeters, de problemen van het kader zijn niet opgelost. Ik gaf u een overzicht van al de stappen die ik heb ondernomen om een kader van 14 personeelsleden te vormen. Er zijn inderdaad een aantal afwezigheden ingevolge ziekte of oppensioenstelling. Dat is trouwens al verschillende jaren het geval. Ter zake is ook de medewerking van het departement Openbaar Ambt onontbeerlijk. Daar speelt het principe van de selectieve wervingsstop die vol-

gens mij terecht wordt gehanteerd voor het geheel van de administratie, maar die wel zwaardere repercussies heeft voor het Kasteel van Gaasbeek vermits het slechts beschikt over een beperkt kader van 14 leden.

In plaats van informatie te gaan halen bij bepaalde kabinetten om het hier de Minister in het debat moeilijk te maken — wat niet lukt — zou men zich beter tot die kabinetten wenden en stappen ondernemen om het probleem op te lossen. Er moeten in globaal oplossingen worden bedacht : enerzijds in verband met de wijziging van het statuut — maar dat geldt slechts op termijn ; anderzijds inzake het seizoenpersoneel. Mijnheer Cardoen, ik kom nu tot het meest dringende probleem. Informeel werd één personeelslid toegezegd, daar waar ik er vier had aangevraagd. Mits gezamenlijk ke inspanningen kunnen wij misschien een goed resultaat bereiken.

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, de Minister heeft een weergaloos talent om alles wat goed gaat bij Cultuur op eigen rekening te schrijven en wat fout gaat op de anderen af te wimpelen.

De heer J. Valkeniers : Dat hebben wij allemaal een beetje !

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, de heer Valkeniers zegt terecht dat, indien ik die kwaliteit toch zou bezitten, ik ze zeker niet alleen bezit.

Ik wil alleen reageren tegen een onnauwkeurige voorstelling van zaken om alles wat goed gaat bij andere collega's te situeren en de Minister van Cultuur te beladen met alle zonden van Israël.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer H. Van

Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dienderen tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, enkele weken geleden heeft de administrateur-generaal van de BRT 2300 handtekeningen ontvangen van een groep Leuvense studenten. Deze Leuvense studenten vragen hierbij aan de heer Cas Goossens dat de BRT zichzelf zou blijven in plaats van de weg op te gaan van een commerciële zender. Voor de gelegenheid was de benaming van dit comité trouwens ook afgekort tot het woord CAS, wat staat voor Comité van Actie en Steun voor de BRT.

Mijnheer de Voorzitter, dat deze waarschuwing niet uit de lucht is gegrepen, blijkt uit een studie van een Leuvense groep studenten onder leiding van een buitengewoon docent, Wim Van der Biesen, studie waarop deze interpellatie is gebaseerd.

Deze Leuvense studenten hebben willen onderzoeken of een uitspraak van de voormalige voorzitter van de KRO al dan niet met de Vlaamse realiteit overeenstemt. Deze uitspraak is : „hoe groter het aanbod, hoe kleiner de diversiteit .” Men zou kunnen denken dat wanneer het aanbod vergroot ook de keuzemogelijkheid voor de kijker vergroot. Welnu, het is de stelling van Richard Schoonhove, gewezen voorzitter van de KRO, dat zulks niet het geval is. In tegendeel, men stelt vast dat in landen waar verschillende omroepsystemen bestaan, deze systemen naar elkaar toegroeien en dat er als het ware een kruisbestuiving ontstaat.

De interpellatie vertrekt ook vanuit het kabeldecreet en de taakstelling die daaraan voor de commerciële omroep is verbonden. In artikel 9,

paragraaf 1 lees ik dat de programma's van de niet-openbare televisieverenigingen tot taak hebben, in een evenwichtig zendschema, een verscheidenheid van informatie, vorming en ontspanning te brengen. Drie elementen worden dus door de Vlaamse decreetgever duidelijk onderscheiden. Zij moeten in dit geval alle drie aanwezig zijn in het zendschema van VTM.

Welnu, de Leuvense studenten hebben onderzocht of zulks wel het geval is. Hierbij hebben zij een beroep gedaan op het Europese Escort-programma dat bestaat uit een algemeen aanvaard kwalificatiesysteem dat door alle Europese zenders wordt gebruikt om uit te maken onder welke kwalificatie een bepaald onderdeel valt.

Geachte collega's, het resultaat ervan is onthutsend. De belangrijkste vaststelling van dit onderzoek is dat VTM 80 ten honderd ontspanning brengt en 20 ten honderd informatie. Die informatie is ten aanzien van de beginmaanden met circa 5 ten honderd toegenomen, wat een goede zaak is. De eveneens door de decreetgever gewilde vorming vindt men helemaal niet terug in het programmaschema van VTM.

De Leuvense studenten hebben eveneens onderzocht welke de gevolgen zijn voor de BRT door het verschijnen van VTM op het programmaschema van de openbare omroep. Ook deze vaststellingen zijn in feite niet erg positief. Men stelt vast dat er wel een toename is van die informatie. Een gedeelte van de vroegere educatie heeft blijkbaar zijn weg gevonden in programma's, die volgens Escort als informatieve programma's worden gedefinieerd, maar het educatieve aanbod van de BRT daalt drastisch, namelijk van 14,52 ten honderd tot 6,27 ten honderd. Bovendien werden deze vormingsprogramma's uit de prime time, de beste televisietijd, weggenomen.

De Leuvense studenten hebben daarenboven enkele kwalitatieve bemerkingen aan hun onderzoek toegevoegd. Zij stellen vast dat het percentage informatie bij de BRT is toegenomen ingevolge een toename van de

programma's. Zij citeren onder meer de komst van Het Ei van Christoffels, Boeketje Vlaanderen, Tijd is Geld, Meer Sport en Argus in november 1988. Zoals ik reeds heb gezegd verschuiven de informatieve programma's evenwel naar minder gunstige zendtijden. Zij vullen dat concreet in met voorbeelden van Kunstzaken, Modem en Eiland, die naar het tweede net werden verschoven. Anderzijds stelt men vast dat de BRT in zijn prime time meer amusement uitzendt. Welnu, deze vaststellingen staan haaks op wat onder meer van de twee belangrijke levensbeschouwelijke zuilen in Vlaanderen wordt verwacht.

Ik citeer de Vrijzinnige Koepel uit een document van 1988 : „In het licht van de recentste technologische evoluties dient de overheid ruime aandacht te besteden aan de educatieve toepassingen van de audiovisuele media”. Zij pleiten dus voor educatie in het televisie-aanbod. Een gelijkaardig pleidooi vinden we in een recente tekst van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad, het inspraakorgaan van de Vlaamse kerk. Ik citeer : „Wij zijn ervan overtuigd dat elke televisiezender uitgebouwd dient te worden als drager van een culturele en sociale opdracht en dus niet als een louter economische realiteit”. Ook de katholieke kerk pleit voor meer aandacht voor het culturele en dit moet ook ten opzichte van VTM worden toegepast.

Met dit onderzoek in de hand is het nuttig om na te gaan of de bedoelingen van de degenen die het monopolie van de BRT kost wat kost hebben willen doorbreken, gerealiseerd werden.

Mijnheer de Minister, ik citeer de heer Bosmans, uit een gesprek dat De Morgen op 1 december 1987 heeft gepubliceerd : „Het kabeldecreet dat Dewael heeft kunnen doordrukken, zal de BRT in concurrentie dwingen met een commerciële zender van eigen Vlaamse makelij en zo de kwaliteit op beide zenders een flink stuk verbeteren”.

Uit het onderzoek van de Leuvense studenten blijkt dat dit, na meer dan één jaar, toch nog geen realiteit is.

VU-Raadsleden J. Valkeniers en R. Vandekerckhove. In het kader van de interpellatie van PVV-Raadsleden F. Vermeiren en W. Cortois alsmede SP-Raadslid L. Peeters i. v.m. de geplande huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen poneerde eerstgenoemde dat „het al te gemakkelijk is het vuil in de tuin van de gebuur te zetten”

De creatie van VTM heeft niet geleid tot meer kwaliteit bij onze audiovisuele media. Zij heeft integendeel geresulteerd in het bijna afsterven van de belangrijke rubriek vorming bij de BRT en op dat gebied is VTM helemaal niet actief gebleken.

Mijnheer de Minister, uw collega zegt in hetzelfde interview nog het volgende : „Voor de toekomst lijkt mij prioriteit om de kwaliteit in het oog te houden”. Dat waren in 1987 profetische woorden die u dringend in de praktijk zou moeten brengen, zoals blijkt uit dit onderzoek.

Trouwens, de huidige gang van zaken werd in de jaren tachtig voorspeld door mediaspecialisten, onder meer door mijn voormalige collega, Johan Op de Beeck. In zijn boek Omroepen in de woestijn is hij de gevolgen nagegaan van het inschakelen van een commerciële omroep in een aantal met ons vergelijkbare landen. Zo heeft het totstandbrengen van niet alleen een privé-zender, maar ook van betaaltelevisie in Canada, volgens Op de Beeck, geleid tot een vernieti-

ging van de eigen televisiecultuur, ondanks het feit dat men in Toronto 19 televisiestations kan nemen. Hij heeft dit ook voor Italië onderzocht waar er al sinds 1976, naast de openbare omroep, de mogelijkheid geschapen werd van talrijke lokale stations. Welnu, het resultaat is dat Italianen steeds op meer posten kunnen afstemmen, maar dat zij op die meer posten steeds meer van hetzelfde krijgen. Op de Beeck besluit dan ook zijn onderzoek : „De publiekrechtelijke omroep wordt als dusdanig wel niet van de kaart geveegd maar zijn cultuur-politieke functie, namelijk het aanbieden van een pluriforme en pluralistische beeldcultuur aan de hele gemeenschap wordt er uitgevlakt”. Tot zover dit onderzoek van Op de Beeck.

Mijnheer de Minister, ik zal afronden met enkele vragen. Volgens de Leuvense studie lapt VTM de decretale verplichting om vorming in te bouwen in zijn programmaschema aan zijn laars. Wat gaat u daartegen doen ? Zal u VTM op de vingers tik-

ken ? Is het ook niet gewenst dat de Vlaamse Executieve de verplichtingen van VTM wat preciezer omschrijft ? In het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Executieve wordt bepaald dat VTM 2 journaals per dag moet aanbieden, wat zij perfect doen, want zij bieden er per dag vier.

Wat het element vorming betreft, stel ik vast dat in datzelfde uitvoeringsbesluit geen concretisering wordt geboden. Is het niet de hoogste tijd om daarvan werk te maken ? Wij hebben via de Leuvense studie vastgesteld dat de BRT op de VTM-concurrentie reageert door de VTM in feite na te bootsen. Is dat de manier waarop u, als Voogdijminister, vindt dat de BRT moet reageren, dus met minder vorming of met vormingsprogramma's die naar de slechtste kijktijden worden verbannen.

Dit zijn mijn vragen en ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord.
(Applaus bij AGAL EV)

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de studie waarnaar het geachte lid verwijst heb ik nog niet gelezen.

Wel heb ik, in Gazet van Antwerpen van 15 juni 1990, een kort artikel daaromtrent gelezen.

Daaruit blijkt dat het een studie betreft van acht Leuvense studenten communicatiewetenschappen, gecoördineerd door professor Wim Van der Biesen, lid van het Comité van Experts van de Mediaraad.

Uit dit artikel citeer ik het volgende : „Het uitgangspunt voor dit werkje was de vraag of de diversiteit inderdaad kleiner wordt naarmate het aanbod vergroot. Met andere woorden : komt er door een uitgebreider aanbod een verschraling van de kwaliteit ?

Het antwoord op die vraag is niet te vinden in de Leuvense studie. Het is immers nog te vroeg om die veranderingen in het aanbod te evalueren. Een openbare omroep programmeert bijvoorbeeld al snel méér dan een jaar vooraf en hoe de echte reactie

Dewael

op VTM eruit zal zien, zou de kijker pas nu moeten beginnen merken."

Het artikel gaat dan verder met aanwijzingen die door de interpellant ook naar voren zijn gebracht.

Wat de BRT-houding betreft heb ik mij uiteraard ook gewend tot de BRT-leiding.

Ik geef hier lezing van het antwoord dat ik van de BRT ontving :

„De studie van de Leuvense universiteit is de BRT alleen onrechtstreeks bekend.

Steunend op de persartikels, gaat het om een studie van enkele Leuvense studenten.

De bewering dat de BRT de vorming vermindert en uit de prime time haalt, is uit de lucht gegrepen en kan niet worden hard gemaakt.

De indruk overheerst dat de Leuvense studenten het bestaan van het tweede BRT-net negeren, of althans dit net niet in hun onderzoek hebben betrokken. Zij hebben zich blijkbaar beperkt tot een vergelijking tussen VTM en het eerste BRT-net.

Het is precies de bedoeling van de BRT-leiding om vormende en cultureel hoogstaande programma's een betere zendtijd te geven. Daarom besloot ze tot een herschikking van het programma-aanbod, waardoor de breed-publiek-programma's bij voorkeur op TV 1 een plaats vinden, en de doelgroep-programma's over TV 2 worden uitgezonden, ook in de prime time. Deze herschikking is niet in de eerste plaats het gevolg van de VTM concurrentie, maar is ingegeven door de bezorgdheid van de BRT-leiding haar drievoudige opdracht naar behoren te vervullen."

Ik kan dit antwoord onderschrijven alhoewel ik het eens ben met de interpellant en met vele anderen die stellen dat de openbare omroep een eigen programmabeleid moet voeren, los van de concurrentie en zonder het dwangmatige van de kijkcijfers.

Want, hoe men het ook wil draaien,

de openbare omroep kan en moet, dank zij de overheidsdotatie, zijn programmering vrij en onbelast bepalen en daarom alle kwaliteitsnormen inbouwen.

De commerciële omroep kan niet anders dan rekening houden met de kijkcijfers. Zo loopt dat in de ganse wereld en in ons Vlaanderen zullen we dat niet kunnen veranderen.

Dan kom ik tot het kabeldecreet. Met het kabeldecreet werd meer beoogd dan meer diversiteit en meer kwaliteit zoals de interpellant het zei. De decreetgever wilde meer bepaald de kabel liberaliseren. Onder druk van de EG-normen en -richtlijnen kon dat volgens mij ook niet anders. De decreetgever wilde meer kansen geven aan het privé-initiatief. Op basis van het grondwettelijk principe van de vrije meningsuiting was het BRT-monopolie overigens niet langer verdedigbaar. Het kabeldecreet wilde Vlaanderen concurrentieel maken in Europa, programmatorisch en technisch. Het wilde de Vlaamse beeldindustrie stimuleren en de pluri-formiteit van de Vlaamse pers beschermen.

Ik blijf erbij dat er in het politieke leven waarschijnlijk geen dossier te vinden is waar de voorstanders op dergelijke manier gelijk kregen, en tegelijkertijd de tegenstanders ongelijk.

Dat het publiek VTM een groot hart toedraagt zal niemand meer betwisten. Een vast marktaandeel van meer dan 35 ten honderd dat blijkbaar alleen maar kan doorbroken worden indien de Rode Duivels een mondiale-wedstrijd spelen.

Ondertussen heeft VTM meer kijkers dan BRT 1 en BRT 2 samen. De Nederlandse zenders werden weggevalst van de buis door VTM.

Dat het VTM menens was en is met het stimuleren van de Vlaamse beeldindustrie is ook een vaststaand feit. Alles wordt niet in Amerika gekocht, zoals werd aangekondigd.

Bijna 50 ten honderd van het programma-aanbod bestaat nu reeds uit door Vlaamse produktiemaatschappijen aangemaakte programma's. De

investeringen voor infrastructuur die deze kleine, creatieve, dynamische, jonge KMO's doen, belopen bijna 1 miljard frank op een jaar tijd. Het zijn die jonge bedrijven die door de openbare omroep zijn geweerd, die van Vlaanderen nu het spitsland op gebied van TV-technologie maken.

Dat de Vlaamse eigenheid en de kwaliteit van de programma's een eerste vereiste zou zijn, bewijst VTM eveneens.

Dat er in Vlaanderen een reclamemarkt is voor commerciële televisie is ondertussen ook bewezen.

Velen hebben beweerd, vooral in de Vlaamse Raad dat een Vlaams commerciële televisie niet voldoende middelen zou kunnen verzamelen, omwille de te kleine markt. Zij kregen ongelijk.

Blijft natuurlijk de vraag of de kwaliteit erbij gewonnen heeft. Ik zou mij wat het antwoord betreft kunnen afdoen met de opmerking dat, zoals in het politieke leven de kiezer altijd gelijk heeft, op het vlak van televisie de kijker altijd gelijk heeft.

Ik zou mij kunnen afvragen of sommigen betuttelend willen optreden en aldus het programmabeleid van een omroep — het weze de openbare of een commerciële — willen begeleiden, wat snel aanleiding zou kunnen geven tot censuur.

Ik zou hier ook de interpellant kunnen vragen of hij van mening is dat het beter ware geweest de commerciële zenders die in Europa bestaan, ongebreideld op Vlaanderen los te laten, al dan niet met in het Nederlands gedubde of ondertitelde programma's.

Ik wil echter nogmaals duidelijk mijn stelling verkondigen, stelling die gebaseerd is op nuchterheid en op realiteitszin.

Commerciële televisie heeft kijkcijfers nodig die kunnen bereikt worden door kwaliteitsvolle programma's in de ontspannings- en de informatiesector.

Educatieve programma's in brede zin, horen daar zeker bij. De reeks

Dewael

rond Cousteau bij VTM is daarvan een eerste voorbeeld.

Het medium televisie kan ook gebruikt worden voor vorming. Indien men echter dit begrip zeer eng wil omschrijven zal gelijk welke studie tot de bevinding komen dat de onderzochte omroep — zeker wanneer het een commercieel station betreft — weinig vormingsprogramma's uitzendt. De huidige technologische mogelijkheden — onder andere via de kabel — maken het mogelijk vormingsprogramma's te brengen op een betere manier — onder andere in de prime time — voor de beoogde doelgroep.

Besluitend wil ik stellen dat naar mijn mening VTM er goed in geslaagd is de opdracht uit te voeren, met name ontspannings-, informatieve en educatieve programma's en dit na iets meer dan een jaar werking.

Het feit dat volgens de pers gewerkt wordt aan een economisch en literair programma, bewijst dat deze jonge omroep verder wil gaan op het educatieve pad.

Wat de BRT betreft kan niet ontkend worden dat de eerste reacties verward waren. Het is echter mijn indruk dat de openbare omroep zich **herpakt** en bezig is een programma-beleid te voeren dat oog heeft voor een adequate opvulling van zijn opdracht : kwaliteitsvolle programma's met het oog op voorlichting en informatie, vorming en ontspanning.

Indien deze Vlaamse Raad beide omroepen de tijd willen geven het toch wel spectaculaire jaar 1989 — einde van een decennia-lang BRT-monopolie — te verwerken, ben ik ervan overtuigd dat de kijker een beter en grotere aanbod zal krijgen.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat u over het belangrijkste element in mijn betoog weinig heeft gezegd en in algemene bewoordingen heeft gesproken. Een onbetwistbare vaststelling van de Leuvense groep, wanneer

zij de algemene Europese aanvaarde normen om televisieprogramma's te kwalificeren gebruikt is dat VTM gedurende de door hen onderzochte maanden februari en december geen enkel vormingsprogramma heeft geboden.

Wanneer u zegt, mijnheer de Minister, dat zij dat wél doen dan moet u kunnen bewijzen dat de programma's inderdaad beantwoorden, niet alleen aan de appreciatie van de Minister bevoegd voor VTM maar ook aan de in Europa algemeen geldende appreciatie die in het Escort-programma is vastgelegd.

VTM is ter zake niet alleen verantwoordelijk voor dit belangrijk hiaat. Dat is ook het gevolg van een gebrekkige decretale werking van de Vlaamse Raad en van gebrekkige uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Executieve. VTM beschikt inderdaad niet over concrete richtlijnen waaraan zij zich moet houden noch in verband met de inhoud van de programma's noch in verband met de verhouding tot de andere programma's die zij aanbiedt.

Mijnheer de Minister, u geeft de indruk dat u zeer tevreden bent over het reilen en zeilen in het Vlaamse medialandschap. De studie moet echter een aanmaning zijn om op te treden en om bij te sturen, want daaraan is zeer dringend behoefte.

U heeft de kwaliteit van de studie een weinig in twijfel getrokken. Het kwantitatief onderzoek is afgelopen. In verband met het kwalitatief onderzoek zullen er ook door andere universiteiten tegen een congres in december bijdragen worden geleverd. Dan zal men inderdaad een beter antwoord kunnen geven op de vraag of er nu meer diversiteit is of niet en of er kwalitatief een verbetering is of niet. Dat VTM niet aan vorming doet staat nu al als een paal boven water. Het is mijn overtuiging dat de Vlaamse Executieve daar wat moet aan doen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even aankondigen dat ik ter **afron-**ding-van mijn interpellatie een motie van aanbeveling wil richten aan de Vlaamse Executieve waarin ik vraag de uitvoeringsbesluiten wat de vor-

mingsprogramma's betreft te preciseren en om VTM aan te sporen de decretale verplichtingen na te komen.

Ik nodig de collega's van de andere fracties uit zich bij deze motie van aanbeveling aan te sluiten.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de heer Van Dienderen legt een ontwerp van motie voor. Wij zullen er niet op ingaan. Het zou een zeer gevaarlijke zaak zijn mocht de Vlaamse Raad een soort raad van beheer zijn die bepaalt wat al dan niet mag worden uitgezonden, Wat is vorming ? Ik neem aan dat u als oud BRT-journalist heimwee hebt naar de linkse duidingsprogramma's van de jaren zeventig die mede aan de basis lagen van de oprichting van VTM. Dit soort linkse duidingsprogramma's liggen aan de basis ervan dat uiteindelijk een concurrentiële omroep werd opgericht.

In dit soort uiteenzetting stoort mij de hypocrisie. Enerzijds ziet men mevrouw Vogels in Dierenplezier en Wie ben ik pogen de Vlaamse bevolking te paaien en anderzijds geeft men hier bepaalde belerende beschouwingen ten beste. Trouwens in de Vlaamse Executieve werd eergisteren een maxidecreet goedgekeurd over de onderbreking van films en spelprogramma's. De grote tegenstanders van VTM in de Vlaamse Raad hebben er niet tegen geprotesteerd. De Ministers hebben er trouwens in de Executieve hun goedkeuring aan gegeven.

Ik wens mij af te zetten tegen politieke betutteling met een bevoogding van de zenders. Zo hoop ik dat de dag dat een nieuw decreet zal zijn goedgekeurd, de autonomie van de BRT niet zal uitmonden in allerlei interpellaties over de vraag waarom bepaalde personen een bepaalde promotie hebben gekregen of waarom bepaalde programma's wel of niet worden uitgezonden. Deze autonomie moet de BRT zelf invullen.

De BRT — en hier ben ik het eens met het antwoord van de Minister —

Van Rompuy

moet zich niet wagen aan het maken van nog meer populaire ontspanningsprogramma's. Het is precies de taak van de BRT een ander soort aanbod tot stand te brengen, een evenwichtig aanbod waarvoor een grote vraag bestaat. In Frankrijk bijvoorbeeld heeft het programma *Apostrophe* een zeer grote kijkdichtheid. Ook in Nederland zijn er ook programma's van een hoog niveau die een zeer grote kijkdichtheid hebben. Het is de grote uitdaging van de BRT er in de komende jaren voor te zorgen dat zij dit soort programma's zal aankunnen, zonder belerende figuren naar het scherm te sturen waarvan iedereen na enkele minuten ziet dat zij een bepaalde ideologische vorming naar voor brengen. Het is dat soort vorming, mijnheer Van Dienderen, waarvan u mee aan de basis ligt dat uiteindelijk VTM tot stand is gekomen.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wens mij te beperken tot twee opmerkingen.

Ten eerste, ik krijg vrijwel geen hoogte van de normen, de parameters en de regels die Minister Dewael voor zijn cultuurbeleid hanteert. In zijn uiteenzetting gebruikte hij het element kijkcijfers. Onlangs heb ik een interpellatie gehouden over een theater waarvan de subsidies werden geschrapt, ondanks het feit dat het na de KNS van de 24 theaters die in Vlaanderen worden gesubsidieerd het tweede hoogste cijfer aanwezig kon vermelden. Ik kan aan zijn redenering dus geen touw vastknopen. Voor het theater speelt het argument van de kwaliteit en op het vlak van de televisie wordt alles vergoelikt aan de hand van de kijkcijfers.

Over de commerciële sector heeft **Manu Ruys** ooit gezegd dat u zich gedraagt als waterdrager van VTM. Ik citeer hem en laat hem de verantwoordelijkheid voor zijn uitdrukking. Wanneer op de tribune dan wordt gepleit voor een overheidsbeleid inzake het aanbod van de commerciële sector, wordt dit direct afgedaan als

betutteling, bevoogding en censuur, daar waar het tot de taken van de overheid behoort te waken over de kwaliteit van de programma's.

Een groot deel van de polemiek die nu rond VTM blijft bestaan, bijna tot in ieder huisgezin toe, zou wegvallen, indien men aan een verantwoorde kwaliteitsbegeleiding zou doen. De heer Van Dienderen heeft overigens duidelijk gelijk wanneer hij zegt dat er bij de bespreking van het decreet op dit terrein afspraken werden gemaakt. In het decreet is opgenomen dat uitvoeringsbesluiten zouden worden genomen om kwaliteit, ook op het vlak van vorming, te garanderen. Mijnheer Van Rompuy, ik vraag mij af — en ik verwijs nogmaals naar de heer Ruys — of de CVP er niet reeds lang spijt van heeft, omdat men op basis van een onderdeel van het programma-aanbod van de BRT de poort wijd heeft opengezet voor een experiment dat ook op cultureel vlak nogal wat wenkbrauwen mag doen fronsen.

Mijnheer de Minister, ook in de pers bestaat er op het ogenblik grote ongerustheid. Het draineren van advertentie-inkomsten naar VTM zal in de jaren negentig problemen veroorzaken voor de financiering en de budgettaire leefbaarheid van de geschreven pers.

Als ik dat allemaal overschouw, vraag ik mij af waarmee wij eigenlijk begonnen en op het ogenblik nog steeds bezig zijn. **(Applaus bij SP en AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, ik ben het met de heer Van Rompuy volkomen oneens als hij meent dat wij te betuttelend optreden. Ik meen dat de rechtstreeks verkozen vertegenwoordigers van het land het recht hebben zich in een openbaar debat uit te spreken over de kwaliteit van de media die mede door hen zijn opgericht of worden gefinancierd. Mijnheer Van Rompuy, in een openbaar debat is dit zeker toegelaten, vooral gelet op het feit dat in het niet openbare debat van de raad van bestuur van de BRT

ook invloed wordt uitgeoefend onder andere dan de vertegenwoordigers van uw partij. Ik kan u een brief van de radioredactie van de BRT tonen, waarin deze protesteert tegen een beslissing van de raad van bestuur die ingaat tegen een beslissing van de radioredactie. Wanneer het mogelijk is dat de raad van bestuur van de BRT in een geheime beslissing ingaat tegen de wil van de redactie, mogen wij in een openbare vergadering toch wel onze mening uiten over de kwaliteit van de programma's van VTM en BRT. Ergens moet er een logica bestaan, of heeft de heer Van Rompuy volkomen vergeten wat democratie is. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort gaan. Ik heb mede ten grondslag gelegen aan het doorbreken van het BRT-monopolie en ik blijf erbij dat dit een uitstekende zaak was. Dat men mij als waterdrager van VTM bestempelt, laat ik voor de verantwoordelijkheid van degene die dat heeft gezegd. Ik blijf erbij dat mededinging in het Vlaams medialandschap een goede zaak is.

De bekommering voor de geschreven pers ligt ook ten grondslag aan het feit dat wij de geschreven pers via VTM de kans hebben gegeven om op een georganiseerde wijze haar intrede te doen in de audiovisuele sector. Mijnheer Hancké, wat zou voor de geschreven pers het resultaat geweest zijn, als er geen Vlaamse commerciële zender was opgericht en wij onder druk van de Europese normen gewoonweg verplicht zouden zijn om het buitenlandse aanbod op ons af te laten komen ?

Mijnheer Hancké, inzake de kijkcijfers gaat de vergelijking met het debat over theater niet op. Kijkcijfers zijn immers geen norm voor het toekennen van subsidies. Bij het toekennen van subsidies kan men rekening houden met de kijkcijfers, maar men mag zich hierdoor niet laten leiden.

Hier gaat het enerzijds om een openbare omroep die een overheidsdotatie ontvangt — de Vlaamse Raad moet controle uitoefenen op het na-

Dewael

leven van de decretale verplichtingen — en anderzijds om een commerciële zender die zichzelf moet bedruipen met de ontvangsten van publiciteit.

Mijnheer Van Dienderen, ik had helemaal niet de bedoeling de studie van de KUL te minimaliseren. Ik citeerde alleen de woorden van de coördinator, professor Van der Biesen, die het had over een werkje van een aantal studenten.

In artikel 9, paragraaf 1 van het kabeldecreet staat dat : „... zij een evenwichtig zendschema moeten brengen met verscheidenheid van informatie, vorming en ontspanning”. In het uitvoeringsbesluit van 11 mei 1988 staat duidelijk dat : „... VTM regelmatig een verslag moet uitbrengen aan de Vlaamse Executieve over de wijze waarop zij zich van deze verplichtingen kwijt.” Dit verslag moet de eerste maal uiterlijk op 31 maart 1991 worden ingediend.

Ik blijf erbij dat informatie en ontspanning wellicht de belangrijkste hoekstenen zijn voor een commerciële zender, maar de praktijk toont aan dat vorming in een ruimere context, meer bepaald educatieve programma's, stilaan hun intrede doen bij VTM.

Ik verwijs hierbij naar de reeks Cousteau en naar de aankondiging om in de toekomst ook literaire en economische programma's te brengen.

Tot spijt van wie 't benijdt, wordt de kijker er wel beter van.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, ik zou kort aan de heer Hancké het volgende willen zeggen : wij waren voorstander van VTM om inzake de nieuwsvoorziening een concurrentiële omroep tot stand te brengen. Dit is gerealiseerd.

Het is niet de taak van de Vlaamse Raad daarover een oordeel te vellen. Persoonlijk meen ik echter dat de nieuwsgaring op de BRT daardoor veel objectiever en meer waarheids-

getrouw is geworden. (*Protest bij AGALEV en SP*)

De hypocrisie ten opzichte van het denigrerend optreden van VTM stoort mij.

Mijnheer Peuskens, vorige woensdag keurden ook de Ministers van uw partij het maxidecreet goed, waardoor — in tegenstelling tot het kabeldecreet — films en spelprogramma's voortaan door reclame kunnen worden onderbroken. U komt hier hoogdravende principes formuleren waarmee u het vroeger niet eens was en ik wel.

Ik vind het hypocriet dat parlementsleden enerzijds in de gunst willen staan van VTM om op de beeldbuis te komen en, anderzijds, zoals de heren Van Dienderen en Dierickx, hier bevoogdend optreden. In de jaren zeventig was er één tendens in Vlaanderen, er was immers slechts één televisiezender. De komst van VTM bracht inzake nieuwsvoorziening een evenwicht tot stand. (*Luid protest bij AGALEV*)

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de appreciatie van de nieuwswaardigheid op VTM moet de heer Van Rompuy maar voor eigen rekening nemen. Ik kom uit de perswereld en ben ervan overtuigd dat ik ongeveer kan schatten wat een goede kwaliteit van nieuwsuitzending is. Ik verschil daarover van mening met u, mijnheer Van Rompuy. Ik sluit niet uit dat die kwaliteit in de toekomst kan verbeteren, maar op basis van wat vandaag wordt gepresenteerd heeft u te veel betaald voor wat u te zien krijgt. Het is een argumentum ad personam om te zeggen dat als men voorbehoud heeft gemaakt of maakt tegen sommige aspecten van een beleid en men nochtans niet schuwt om gebruik te maken van het medium dat is tot stand gekomen — ook dat is een appreciatie die ik aan u overlaat — de regel in een democratie blijft dat indien een wet wordt goedgekeurd en instellingen worden opgericht, iedere burger gebruik kan maken van die voorziening.

De heer E. Van Rompuy : De wet zal moeten worden gewijzigd.

De heer L. Hancké : Welke wet dient er gewijzigd en op welk vlak ?

De heer E. Van Rompuy : VTM gaat reclame invoeren bij film- en spelprogramma's. Bij mijn weten heeft u zich daar altijd tegen verzet. Ik laat er geen misverstand over bestaan dat ik daarvan altijd voorstander ben geweest. Ik verzet mij echter tegen hypocrisie. Vorige woensdag hebben uw Ministers 1 miljard inkomsten voor VTM verzekerd — ik keur dat goed, want ik denk dat zij het nodig hebben — maar ik aanvaard niet dat u ons nu de les komt spellen.

De heer L. Hancké : Dat is geenszins het geval. Er zijn in onze samenleving niet al te veel cultuurinstrumenten die een zodanige invloed op een bevolking hebben als televisiezendstations. Zonder betuttelend, bevoogdend en vertrossend op te treden is het voor de overheid een noodzaak om met grote omzichtigheid een begeleidingsstructuur op te zetten die kwaliteit kan garanderen. Meer vragen wij ter zake niet.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, ik betreur dat er in ons land te weinig studies worden gemaakt over belangrijke aangelegenheden, zoals de objectiviteit van een omroep. Er is in ieder geval een studie gemaakt over de wijze waarop de Vlaamse bevolking de objectiviteit van de openbare omroep waarneemt. Uit die studie blijkt dat de bevolking deze omroep een grotere waarheidsgetrouwheid toeschrijft dan de krant. Daaruit blijkt ook dat CVP-kiezers bijvoorbeeld van mening zijn dat het nieuws wat overhelst naar de SP-kant, en de SP-kiezers menen dan weer het tegenovergestelde. De stelling van de heer Van Rompuy dat dank zij het optreden van VTM de objectiviteit van de BRT zou zijn verbeterd lijkt mij moeilijk want het prototype van de linkse BRT-journalistiek is namelijk precies door VTM ingehuurd en heeft er een belangrijke positie gekregen. De nieuwsredactie van VTM wordt bevolkt door BRT-mensen en het lijkt mij moeilijk aan te nemen

Van Dienderen

dat zij daar op een totaal andere manier werken dan voorheen. Ik betwijfel dus zeer sterk de thesist dat het dank zij VTM is dat de objectiviteit van de BRT veranderd is. Ik ben van mening dat alleen de manier waarop collega Van Rompuy daar tegen aan kijkt veranderd is.

Aansluitend bij wat collega Dierickx heeft gezegd wens ik te onderstrepen dat het belangrijk is een openbaar debat te houden over de commerciële omroep en ons af te vragen in hoeverre zij beantwoordt aan de bedoelingen van decreetgever.

Dat is belangrijker dan langs informele kanalen van de Raad van Bestuur van de BRT druk uit te oefenen om voor bepaalde programma's de deelneming van bepaalde personen te vragen.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog twee opmerkingen. Een eerste opmerking is van technische aard en een antwoord op wat collega Van Rompuy gezegd heeft. Het goedkeuren van een zogenaamd maxidecreet met betrekking tot de publiciteit impliceert niet dat het kabeldecreet, maar wel de nationale wet van 6 februari 1987 dient te worden gewijzigd. Het probleem van de onderbrekingen van films enzovoort heeft niets te zien met het kabeldecreet.

Ten tweede, collega Hancké heeft gezegd dat er geen enkel medium is dat zo een impact heeft op de publieke opinie dan televisie en hij heeft daarin overschot van gelijk. Alleen daarom al heb ik dit belangrijk medium niet langer het monopolie van de overheid gelaten.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Van Dienderen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens

een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, de roep voor Europa is op het ogenblik alomtegenwoordig. Weiningen verzetten zich tegen een Europese eenheid of tegen de gelijkheid van de Europese burgers in de verschillende lidstaten. Dat is een eerste vaststelling.

Ten tweede stellen wij vast dat meer dan 4 miljoen EG-onderdanen verblijven in een andere lidstaat dan deze van hun nationaliteit.

Ten derde, constateren wij dat het Europees Parlement reeds jaar en dag debatteert en palavert over hoe het stemrecht voor de Europese verkiezingen moet worden georganiseerd. Op het ogenblik heeft dit Parlement nog geen eenvormig stelsel kunnen uitwerken voor de 12 lidsta-

ten. Ik denk dat Europa om het feit dat het zich toch moet waarmaken eigenlijk niet zozeer aandacht heeft geschonken aan het stemrecht voor de Europese verkiezingen, maar voornamelijk aan het stemrecht voor EG-onderdanen die in andere lidstaten verblijven dan deze van hun nationaliteit. De Europese Commissie is allicht van oordeel dat daarvoor gemakkelijk een oplossing kan worden gevonden.

Als wij rondkijken in de lidstaten van de EG dan stellen wij vast dat buiten het Groot-Hertogdom Luxemburg, waar meer dan 25 procent van de inwoners niet-Luxemburger zijn, België eigenlijk het meest aantal vreemdelingen herbergt op zijn grondgebied. Ongeveer 9 à 10 procent van onze bevolking is niet van Belgische nationaliteit. Daarvan zijn ongeveer 6 procent onderdanen van een EG-land. Wanneer in de toekomst het stemrecht voor EG-onderdanen in ons land ter sprake komt en wordt ingevoerd, dan zal het voornamelijk een rol spelen of de EG-onderdanen hier wel stemrecht kunnen genieten. Luxemburg zal uitgesloten worden van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen.

De heer H. Van Dienderen : Waarom ?

De heer E. Van Vaerenbergh : Omdat in de EG-richtlijn daaromtrent is bepaald dat wanneer men meer dan 20 procent EG-onderdanen op zijn grondgebied telt, men van dit recht uitgesloten wordt omdat de vreemdelingen een meerderheid kunnen vormen.

In dat licht is er de problematiek in Vlaams Brabant en Brussel. Tussen de 10 en 30 procent van de bevolking in de 19 Brusselse gemeenten zijn eigenlijk EG-onderdanen. Die gaan normalerwijs meestemmen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen in de Brusselse agglomeratie. De Vlaamse Executieve heeft in haar regeringsverklaring aan dit probleem veel aandacht geschonken. Zij heeft ook veel aandacht geschonken aan dit probleem voor de faciliteitengemeenten. U weet dat een aantal gemeenten in Vlaams Brabant een sterke concentratie heeft van EG-onder-

Van Vaerenbergh

danen. Ik verwijs naar Tervuren, Overijse, Kraainem en Wezembeek-Oppem. De problematiek van het stemrecht zal zich in de toekomst derhalve zeer sterk doorzetten in Vlaams Brabant. Te Brussel is er niet alleen een probleem van de homogeniteit, maar ook van de culturen. Vlaams Brabant ondervindt ter zake een grote druk vanuit Brussel, niet alleen op taalgebied, maar ook op het gebied van verkeer, ruimtelijke ordening en leefmilieu. Het openbarsten van de agglomeratie naar Vlaams Brabant toe is een voortdurende zorg voor iedereen die Vlaams Brabant en zeker de agglomeratie Halle-Vilvoorde bewoont. Wanneer in de toekomst de druk van Brussel door het invoeren van stemrecht voor EG-onderdanen en door de toevloed van EG-onderdanen in Brussel en in de onmiddellijke omgeving toeneemt, zal het probleem nog vergroten. Ik veronderstel dat die *inwijkelingen*, die toch een behoorlijk loon verdienen, zich waarschijnlijk liever gaan vestigen in een riante omgeving dan in een soort getto in de stad, waardoor de druk op de *faciliteitsgemeenten* en Vlaams Brabant nog zal vergroten. De problemen zullen groot zijn en moeilijk op te lossen. Wij moeten ze zeer concreet bekijken.

Hoe kunnen wij het Europa van de burgers in de toekomst waarborgen zonder afbreuk te doen aan het behoud van onze eigenheid in Brussel en in Vlaams Brabant? Voor die uitdaging moeten wij samen een oplossing vinden.

Er wordt gesproken over Brussel, hoofdstad van Europa. Uit krantetartikels over de recente top in Dublin maken wij op dat het probleem van het stemrecht, hoewel uitgesteld, zijdelings blijkbaar toch werd besproken.

Aan Minister Geens stellen wij drie concrete vragen. Ten eerste, heeft de Vlaamse Executieve in het verleden reeds overleg gepleegd met de nationale Regering, eventueel met de federale Minister van Buitenlandse Zaken, om hem zijn standpunt, en dat van zijn Regering mee te delen over het stemrecht voor EG-onderdanen.

Ten tweede, weet hij iets over wat desbetreffend is besproken op de top in Dublin?

Ten derde, wat moet er worden gedaan om Vlaams Brabant te beveiligen? Wij wensen allemaal een Europa van de burgers en vrijheid voor alle burgers in heel Europa, maar terzelfdertijd wensen wij dat Vlaams Brabant wordt gevrijwaard van besmetting die onze eigenheid aantast. Wij mogen niet vergeten dat Vlaanderen op het ogenblik autonomie heeft verworven en bijgevolg een standpunt moet innemen, want autonomie wil ook zeggen soevereiniteit. Door het verlenen van stemrecht aan EG-burgers is het mogelijk dat die autonomie wordt aangetast, zowel op taalkundig gebied als op gebied van leefmilieu, verkeer enzovoort.

Nog een ander element is hierbij belangrijk. In de toekomst zullen wij waarschijnlijk een onderscheid moeten maken tussen de EG-onderdanen zonder meer en de Eurocraten, die hier verblijven en werken en hoewel ingeschreven in de gemeenten, er geen belastingen betalen, al dragen de gemeenten ook voor hen de lasten. Binnenkort, wanneer bij gemeenteraadsverkiezingen het stemrecht zal zijn toegekend aan alle EG-burgers, zullen zij niet alleen kunnen kiezen, maar ook kunnen worden verkozen. Dan zullen zij inspraak krijgen over het heffen van belastingen in de gemeenten, hoewel zij zelf geen belastingen moeten betalen. Daarvoor moet een oplossing komen. Ik vraag de Executieve daaraan aandacht te besteden, in overleg met de Vlaamse Raad. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik was eigenlijk niet van plan het woord te voeren, maar iets van wat de heer Van Vaerenbergh zegde leidde mij ertoe het toch te doen.

Het gaat hier natuurlijk om een nationale aangelegenheid. Volgens mij moet men te allen tijde de Executieve inschakelen als drukkingsgroep voor de nationale Regering. Dit -neemt

echter niet weg dat hier een probleem bestaat.

Het heeft mij een beetje verwonderd, in het algemeen, dat men het stemrecht van EG-onderdanen aanvaardt als een gegeven, als een richtlijn die is genomen. Ik heb mij de moeite getroost dit eens na te trekken bij de federale Minister van Buitenlandse Zaken. Uit zijn antwoord blijkt dat deze opvatting op niets is gesteund. Er zijn alleen aanbevelingen van het Europees Parlement en een paar verslagen. Kortom, ik vind de *vanzelfsprekendheid* waarmee men over deze kwestie spreekt nogal verregaand en ik protesteer ertegen.

Ik vind het nogal verdacht dat de bespreking van dit ontwerp uit een bepaalde hoek komt. Het is waar dat men te maken zal krijgen met een steeds grotere mobiliteit in Europa, ook naar Vlaanderen. Ik stel evenwel vast dat er ook een probleem is van buitenlanders die sedert jaar en dag in ons land wonen, in de grensgebieden. Zij hebben daar alle mogelijke rechten, nog geen stemrecht, maar betalen er geen belastingen ingevolge afgesloten verdragen, zoals het dubbel verdrag tussen België en Nederland. Iedereen zegt wel dat er een probleem bestaat, maar niemand biedt een oplossing.

Hoewel het hier gaat om een nationaal probleem moeten wij allemaal op onze hoede zijn voor de gevolgen.

Collega Van Vaerenbergh, samen met uw betreurde voorganger de heer Vervaeke, heb ik een poging gedaan om een regeling te vinden waarover hopelijk in het najaar kan worden gediscussieerd in de bevoegde Commissie, om vanuit onze eigen bevoegdheden door het invoeren van een soort woonrecht een regeling uit te werken die naast andere maatregelen kan bijdragen tot de versteviging van onze rechten en tot een beperking van eventuele kwalijke gevolgen die het inschrijvingsrecht kan meebrengen. Ik blijf er echter bij dat het verdrag ter zake geen enkele zekerheid biedt. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) :

Dielens

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, in de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven samen verbleven op 30 juni van vorig jaar 28.400 EG-onderdanen, hetzij nog geen 3 ten honderd van de bevolking. Indien men Brussel-19 erbij rekent — en voor mij behoort ook Brussel 19 tot Vlaams Brabant — dan tellen wij meer dan 150.000 EG-onderdanen of bijna 8 ten honderd van de bevolking.

In het arrondissement Halle-Vilvoorde tellen enkel Overijse — met 15,45 ten honderd —, Kraainem — met 12,83 ten honderd — en Wezembeek-Oppem — met 12,48 ten honderd — meer dan 10 ten honderd EG-onderdanen. In het arrondissement Leuven telt enkel Tervuren — met 17,10 ten honderd — meer dan 10 ten honderd EG-onderdanen.

In Brussel-19 tellen alle gemeenten, behoudens zes, meer dan 10 ten honderd EG-onderdanen. Sint-Gillis telt zelfs 27,65 ten honderd EG-onderdanen. Ter informatie : in gans Brussel-19 is 12,69 ten honderd van de bevolking EG-onderdaan.

Alles laat voorzien dat in het kader van de verdere Europese eenwording het aantal EG-onderdanen met vele duizenden eenheden zal toenemen, weliswaar gespreid over de diverse aangehaalde gemeenten. Daaruit volgt dat er, behoudens in Brussel-19, geen directe aardverschuiving dient verwacht te worden indien het stemrecht morgen zou worden toegekend aan de EG-onderdanen. Uiteraard blijven wij niet blind voor de enkele Vlaamse probleemgemeenten, zoals bijvoorbeeld Overijse. Maar de ware ondertoon van het probleem is aldaar minder te zoeken bij de stijging van het aantal EG-onderdanen, dan wel bij de aanwezigheid en de houding van een niet onbelangrijke minderheid van Franstaligen.

Blijft de levensgrote vraag hoe wij ons ten aanzien van een mogelijk stemrecht voor de EG-onderdanen dienen op te stellen. Naar onze mening is een passief, ja zelfs actief stemrecht voor EG-onderdanen onafwendbaar en zelfs een logisch gevolg van de Europese eenwording.

Ook het door de Europese Commissie ingediende voorstel van richtlijn inzake het kiesrecht van onderdanen van de Lid-staten bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lid-staat van verblijf, daterend van 26 juli 1988, laat hieromtrent geen twijfel bestaan. Toch is dit voorstel van richtlijn evenmin blind gebleven voor de onderscheiden problemen waarmee wij ook in Vlaams Brabant te kampen hebben.

Laten wij voorafgaandelijk zeggen dat enkele Lidstaten — men schijnt dit te vergeten — vandaag reeds veel verder staan : Denemarken, Nederland en Ierland hebben het kiesrecht reeds toegekend aan alle op hun grondgebied verblijvende vreemdelingen. Zo wordt er in dit voorstel vanuit gegaan dat het kiesrecht slechts effectief zou kunnen worden uitgeoefend indien de burger erom vraagt. Behalve het verzoek om opnemning in de kiezersregisters moet het bewijs van een minimum verblijfsduur worden geleverd. Men denkt aan, bij voorbeeld, vijf jaar. Gelijkijdig zou het recht om kandidaat te zijn en te worden gekozen in de gemeenteraad worden ingevoerd, weliswaar mits een verblijfsduur die het dubbele bedraagt van deze om als kiezer in aanmerking te komen.

Een overgangsmaatregel zou, althans volgens het voorstel van de Commissie, kunnen bepalen dat bij de eerste twee verkiezingen, waarop deze richtlijn van toepassing zou zijn, het aantal gemeenteraadsleden dat onderdaan zou zijn van een andere Lid-staat, zou beperkt worden tot 25 procent van het totale aantal. Ik veronderstel, collega Van Vaerenbergh, dat u daar naar Luxemburg verwijst.

Kortom, op het Europees niveau is men gevoelig voor deze problematiek, maar daarenboven vrij kordaat op het vlak van de uiteindelijke verwezenlijking.

Als SP kunnen wij dit geconditioneerd stemrecht goedkeuren, althans wat het principe betreft. Maar er is meer !

Wij willen waarschuwen voor een negatieve opstelling, die de duizenden EG-onderdanen uit Groot-Brittannië, Nederland, Duitsland enzovoort een beeld zouden kunnen bezorgen

van een Vlaanderen dat zichzelf verloochent. Naast onze rijke cultuur en onze prachtige geschiedenis, hebben wij een economische sterkte opgebouwd in het Noorden van dit land, dat eerder een aantrekkingskracht dan een afstotingseffect heeft.

Wij moeten dit positieve beeld van Vlaanderen en van Vlaams Brabant en haar inwoners in het bijzonder, met fierheid durven uitdragen. Ik zou in dit verband het voorstel van Hans De Belder willen ondersteunen — en ik sluit aan bij de interpellatie van daarstraks — waarin bij een specifiek nieuwsbulletin, ter attentie van deze vreemdelingen op de BRT — en waarom ook ik niet elders — suggereerde : Vlaams nieuws, door Vlaamingen gemaakt, speciaal voor de EG-burgers, maar ook voor de andere vreemdelingen, die hier bij ons leven. Het zal te laat zijn, merkte hij terecht op, wanneer men zal merken dat zij geen weet zullen hebben van het belang voor Vlaanderen van dit actief en passief gemeentestemrecht.

Ten slotte willen wij een hernieuwde oproep richten tot alle Vlaamse instanties, met name tot alle Vlaams-Brabantse gemeentebesturen en haar mandatarissen, tot alle intercommunales voor streekontwikkeling en, niet in het minst, een noodkreet slaan aan het adres van de Vlaamse Executieve, opdat er een globale strategie zou worden ontwikkeld, ten einde het Vlaamse karakter van Vlaams Brabant te waarborgen, ja zelfs te versterken.

Wat baat het de Vlaamsbrabanders te alarmeren voor een zogenaamd Europees gevaar, indien wij zelf onze regio verder verkwanselen, niet in het minst op het vlak van de ruimtelijke ordening, alle goede groene gordel bedoelingen ten spijt.

Niet alleen maken wij hierdoor onze regio onleefbaar, maar daarenboven ligt de ongebreidelde industrialiseringsdrang en trafikering aan de basis van een verfransingsproces, waarvan ooit een afgezworen waarzegger in dit Parlement beweerde dat het irréversible zou zijn.

Hij heeft tot vandaag geen gelijk gekregen. Laten wij er samen voor zorgen dat hij nooit gelijk zal krijgen. Maar laat ons daarenboven onze Eu-

Dielens

ropese lotgenoten tegemoet gaan met het gevleugelde woord van een illustere Vlaming : „Laat ons Vlaming zijn om Europeeërs te worden”. (**Applaus bij SP, VU en AGALEV**)

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ook wat ons betreft, wens ik te bevestigen dat collega Van Vaerenbergh hier vandaag de vinger op een zeer delicate wonde heeft gelegd.

Wij zijn het er allen over eens dat, wanneer de derde fase ter bespreking komt, meer bepaald het stemrecht voor de Franstaligen in de randgemeenten — en ik hoop dat wij het daarover eens zijn — het stemrecht voor de Franstaligen in de Franse Raad niet kan. Dat is een non *possumus*, zoals Luc Neukermans het voor de RTBF-centra uitdrukte.

Een zelfde houding moeten wij aannemen ten aanzien van de Europese ingezetenen in de Vlaamse rand, die stemrecht zouden verwerven en dit om dezelfde reden, namelijk het identiteitsbegrip dat daarop van toepassing is. Willen wij die Vlaamse rand al dan niet Vlaams houden ? Het antwoord daarop moet ja zijn.

Bijgevolg zijn wij, samen met de Vlaamse beweging, van mening dat wij met deze zaak zeer voorzichtig moeten zijn. Iedereen zal zich de Nederlander herinneren die in een *Panoramareportage*, vanop zijn golfterrein, bevestigde dat, indien hij morgen stemrecht zou hebben, hij voor de Franstalige partijen zou stemmen.

Ter zake mag geen misverstand bestaan. Het gaat hier niet om anti-Europese gevoelens. Als Europeaan en als Vlaming moeten wij ons de vraag durven stellen of Brussel die uitdaging aankan. Ik weet niet hoe het ter zake met Luxemburg is gesteld, maar volgens mij moet het antwoord, als enig uitzonderingsgebied, neen zijn. Voor de Vlaamse beweging zal dit het thema nummer 1 worden, en vandaag kreeg het openbaarheid, ook al had er enkele weken geleden reeds een persconferentie plaats met de

Vlaamse beweging en de Vlaamse Volksbeweging.

Aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve wil ik vragen verder te gaan dan de geformuleerde voorstellen. Op het technisch-juridische vlak heeft de heer Suykerbuyk gelijk wanneer hij zegt dat het een nationale materie is. Ik ben het daar niet helemaal mee eens. Volgens mij moet de Vlaamse Raad de Executieve aanzetten om dit probleem als een *hoofdmaterie* te beschouwen. -Bij gebrek aan consensus moet de Executieve bereid zijn op nationaal vlak een veto te stellen. Dit zou de Minister van Buitenlandse Zaken ertoe aanzetten op Europees vlak ook een veto te stellen, of ten minste het Belgische standpunt zodanig te manipuleren dat het conform is de Vlaamse bezorgdheid.

De heer Van Vaerenbergh had gelijk de zaak hier ter sprake te brengen teneinde een Vlaamse consensus te bereiken of ten minste te trachten de gevoeligheid van de Vlaamse Executieve aan te wakkeren. Ik ben zinnens in het najaar Minister Eyskens over deze aangelegenheid te interpellieren. Het is inderdaad wenselijk dat de Minister zijn veto op Europees vlak stelt vanuit een Vlaams bewustzijn dat hier moet worden gecreëerd.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil een paar bedenkingen formuleren naar aanleiding van de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh.

Ik heb de indruk dat de meeste leden van deze Raad niet goed beseffen wat stemrecht is. Welnu, stemrecht is in de eerste plaats een instrument van de democratie. Het begrip democratie heeft niets te maken met nationaliteit of met taal. Het is internationaal en meertalig. In essentie betekent het dat iedereen die binnen een bepaald bestuursniveau leeft en werkt en onderhevig is aan het beleid van dit bestuursniveau, inspraak heeft in de wijze waarop het beleid tot stand komt. Dit betekent stemrecht hebben, zich verkiesbaar kunnen stellen en op democratische wijze zijn visie kunnen uiten. Vertrekkend van deze

basisidee die nog steeds de onze is, mag worden gesteld dat de discussies over nationaliteit en stemrecht in feite loze discussies zijn.

Stemrecht is een fundamenteel democratisch instrument waarvan iedereen moet kunnen gebruik maken, niet alleen de EG-inwoners, maar ook de vreemdelingen die niet tot de EG behoren.

De SP verdedigde het belang van het stemrecht voor de EG-burgers op gemeentelijk vlak. Toch zou ik hen duidelijk willen maken dat wij ter zake goed moeten nadenken. Inderdaad, wij mogen geen twee categorieën vreemdelingen creëren, namelijk de EG-inwoners die wel stemrecht krijgen en de anderen die het niet krijgen, al woont deze laatste categorie vaak langer in België dan de eerste. De tweede categorie heeft bovendien minder kansen en aangezien zij geen EG-lidkaart hebben krijgen zij ook geen stemrecht.

Laten wij ons hierover goed bezinnen en duidelijk stellen dat stemrecht een democratisch instrument is voor alle vreemdelingen, EG-inwoners en niet EG-inwoners.

Het vrije verkeer van goederen en diensten is de essentie van de EG en van Europa 1992. Ik meen dat wij in het verleden meer kritische bedenkingen hebben geuit over de totstandkoming van Europa 1992 dan bijvoorbeeld de Volksunie. Het verbaast mij dan ook dat nu, aan de vooravond van Europa 1992, de Volksunie aan de *alarmbel* trekt en blijkbaar geen enkel bezwaar heeft tegen het grote, economische Europa, maar daarentegen vele vragen heeft omtrent het democratische Europa, want daar gaat het uiteindelijk om. Dit verbaast mij van een partij als de Volksunie.

Wat de eigen cultuur en de autonomie van het Vlaamse volk betreft, verbaast mij de manier waarop de heer Van Vaerenbergh hierover spreekt. Het getuigt eigenlijk van de mentaliteit van dat kleine leeuwje dat momenteel de straten siert en waarmee de VU zich wil profileren. Het is inderdaad een arm, pover beestje dat best in een kotje wordt opgesloten en afgeschermd tegen invloeden van buiten uit.

Vogels

Als Vlaming zie ik mijn cultuur helemaal niet zo bedreigd, integendeel. Ik meen dat, wanneer men zichzelf als volk een eigen waarde geeft, men met open vizier de confrontatie met andere culturen moet kunnen en durven aangaan. Trouwens, in het verleden is de Vlaamse cultuur slechts geworden wat zij nu is, dank zij de positieve confrontatie met andere culturen.

Wat de specifieke problemen in de rand van Brussel betreft, waar het inderdaad gaat om meer begoede, rijke EG-burgers die, vooral geholpen door ons wanbeleid — zoals onze collega van de SP heeft gezegd — op het vlak van ruimtelijke ordening, meer en meer speelruimte krijgen, meent u toch niet deze te kunnen tegenhouden door hen geen stemrecht te geven. Het is precies dat soort vreemdelingen die de middelen hebben en het stemrecht niet nodig hebben om in de rand van Brussel hun eigen cultuur uit te bouwen. Zij zullen inderdaad zelf hun eigen culturele centra oprichten omdat zij er de middelen voor hebben. Bijgevolg meen ik dat wij er alle belang bij hebben deze mensen bij ons beleid te betrekken en als volwassen mensen, in onderling overleg met de gemeenteraden en de parlementen, afspraken te maken hoe die culturele samenleving, ook met EG-burgers, tot stand kan komen. (**Applaus bij AGA-LEV en SP**)

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, Europa 1992 nadert met rasse schreden. De opening van de grenzen, het vrije verkeer van personen, goederen en diensten en van kapitalen zal onvermijdelijk leiden naar de grote publieke Unie. Al wordt deze niet door alle Lidstaten op hoera-geroep onthaald, het éénmakingsproces kan, naar onze mening, noch worden gestopt, noch worden ingedijkt.

Een Europese Regering is nog niet voor morgen, maar de EG-Commissie kan zeker als een voorafbeelding worden beschouwd. Wie over politieke éénmaking spreekt denkt uiter-

aard ook aan het democratiseringsproces in Europa.

Reeds nu speelt het rechtstreeks verkozen Europese Parlement daarbij een zeker niet zo onbelangrijke rol.

Kunnen deze democratische rechten worden onthouden aan de Europese burgers, die zich toevallig of uit eigen keuze in een ander land bevinden, dan dit waarvan zij de nationaliteit bezitten ? Ik denk dat dit op termijn niet houdbaar is.

Welke houding moeten wij daartegenover aannemen ? Is dat een afwachtende of een pragmatische houding ? In het laatste geval zullen wij aan wetgevende maatregelen moeten denken, die stemrecht geven aan de burgers uit de andere landen van de Gemeenschap. Sommige landen zijn ons wat dit betreft reeds voorafgegaan. Ik denk daarbij aan Nederland en aan Italië, waar burgers uit de andere EG-landen niet enkel stemgerechtigd zijn, maar ook kiesgerechtigd. Zij kunnen in Italië zelfs in het Parlement zetelen.

Niet iedereen is in België bereid dit te aanvaarden. Ik zou er willen aan toevoegen : zomaar te aanvaarden.

Indien er een onderscheid wordt gemaakt tussen stemgerechtigd en kiesgerechtigd, menen wij ook dat voor het nationale Parlement en de gemeentelijke verkiezingen een onderscheid dient te worden gemaakt.

In het verkiezingsprogramma voor de eerste rechtstreekse Europese verkiezingen poneerden de Europese Liberalen en Democraten reeds het toekennen van het stemrecht aan de burgers uit de andere landen van de Gemeenschap. Het klinkt misschien eenvoudig, maar zo eenvoudig is het nu eenmaal niet.

Anderzijds is er ook de ontwerprichtlijn ingediend bij het Europese Parlement, die stelt dat iedere in een ander land verblijvende EG-burger actief en passief stemrecht verwerft wanneer hij reeds vijf jaar ononderbroken in dat andere land woonachtig is.

Voor België en vooral voor het gebied rondom Brussel, hoofdzakelijk, doch niet volledig gelegen in het Ne-

derlandstalig landsgedeelte, stelt zich het probleem van de aanwezigheid van een groot aantal Europese ambtenaren. Zij zouden er uiteraard in sommige gemeenten — de statistieken bewijzen dat — een doorslaggevende rol kunnen spelen wanneer zij er hun stem uitbrengen en in geval van actief stemrecht ook in het gemeentelijk beleid. Dat betekent niet dat zij allemaal in dezelfde richting zullen stemmen en dat deze personen geen politieke ideologie of sympathie hebben, wat evenwel niet mag worden overdreven. Kunnen wij dit als redenen invoeren voor een afwijkende houding ? We menen van niet.

Toch willen wij stellen, dat door de toekenning van het passief stemrecht, deze EG-burgers aan dezelfde financiële verplichtingen worden onderworpen als de Belgische ingezetenen. Wie in een gemeente verblijft moet ook, in de mate van zijn financiële draagkracht, bijdragen tot de werking van het gemeentelijk apparaat. Wat wij daarmee bedoelen moet zeker voor iedereen duidelijk zijn.

Het actief stemrecht is een andere zaak. Wie in een Nederlandstalige gemeente zou worden verkozen moet alleszins rekening houden met de taalwetgeving, dit wil zeggen de taal van de streek gebruiken. Geen enkele vorm van onweerlegbaar vermoeden mag van toepassing worden.

Dit zijn redelijke voorwaarden, die zeker door onze partners in de Europese Gemeenschap kunnen worden aanvaard.

Indien wij de pretentie hebben van Brussel de hoofdstad van Europa te maken, dan moet men alle gevolgen ervan begrijpen. Een dezer gevolgen is het toekennen van het actief en passief stemrecht aan de bij ons vertoevende EG-onderdanen.

Wij houden er echter rekening mee dat een aanpassing van de Grondwet noodzakelijk is omdat deze thans het stemrecht voorbehoudt aan de Belgische onderdanen alleen.

Toch ook nog dit : in België bestaat een stemplicht. Moet deze ook gelden voor de onderdanen uit de andere EG-landen ? Indien men van mening is dat die verplichting niet mag

„Laat ons Vlaming zijn om Europeeërs te worden”, was het besluit van de heer F. Dielens (SP) bij een interpellatie over het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen

worden opgelegd, dan zou men ook moeten aanvaarden, dat de huidige verplichting — met sancties — niet langer een reden van bestaan heeft. Is het trouwens geen anachronisme in een democratische maatschappij ? Hierover dienen wij ons zeker te beraden. Kunnen wij, samen met Denemarken, deze verplichting in het ruimere Europa handhaven ?

Mijnheer de Voorzitter, als slot zou ik de voor de PVV vier belangrijke punten willen herhalen : ten eerste, het verblijf van vijf jaar in het land, zoals trouwens bepaald ; ten tweede, het beheersen van de taal van de streek — men mag ter zake het onweerlegbaar vermoeden niet hantieren, zeker niet als het een verkozene betreft ; ten derde, het betalen van de belastingen en retributies — wie rechten wil, moet ook de plichten erbij nemen — en ten vierde, het naast elkaar bestaan van het stemrecht voor de ene en de kiesplicht voor de andere kan ons inziens niet. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter · Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het probleem van de kieswet in het algemeen en van het kiesrecht van buitenlanders uit lidstaten van de Europese Gemeenschap in het bijzonder, is er één voor het nationaal Parlement. Bijgevolg moet dit hier niet worden behandeld. De meeste uiteenzettingen onderstrepen trouwens uitdrukkelijk dat het om een nationale materie gaat.

Niettemin zal ik, uit respect voor de Raad, even ingaan op de vraag hoever een oplossing van dit probleem is gevorderd. Daarnaast zal ik het ook hebben over de politieke consequenties.

Er is op dit ogenblik een voorstel van richtlijn, dat nog niet op de Europese Raad is besproken. Het behelst regelingen inzake het kiesrecht van de EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat van verblijf.

De meeste landen koppelen het kiesrecht aan de voorwaarde van nationaliteit, hoewel de Europese Commissie er voorstander van is om het criterium nationaliteit te vervangen door dat van verblijfplaats. Dat is volgens mij een correcte oplossing.

Het EG-verdrag verbiedt immers in principe elke discriminatie op grond van de nationaliteit van de betrokken burger. Uit het nu gerealiseerde vrij verkeer van personen vloeit voort dat alle EG-onderdanen recht hebben op een gelijke behandeling als die van de onderdanen van het land waar zij verblijven. Daarenboven kan een echte Europese Unie slechts tot stand komen als ook rekening wordt gehouden met de democratische eisen van het Europa van de burger. Dat zijn fundamentele stellingen.

Op de eerste vraag van de heer Van Vaerenbergh antwoord ik dat wij dienaangaande door de nationale Minister van Buitenlandse Zaken worden geïnformeerd. De werkvergaderingen die reeds hebben plaatsgevonden, waren bijzonder constructief.

Ingaand op het politieke element, kan men natuurlijk niet ontkennen dat de toepassing van een eventuele goedgekeurde richtlijn invloed zal hebben op het politieke evenwicht in

een aantal gemeenten van het arrondissement Brussel en van Vlaams Brabant, misschien ook op andere gemeenten. De verdeling van de mandaten bij de verkiezingen is — zoals wij allen weten — in vele gevallen een marginale aangelegenheid. Het is nochtans precies daar waar het zich allemaal afspeelt. Evenwel weiger ik de gevolgen voor de Vlaamse aanwezigheid in de gemeentebesturen pessimistisch in te schatten. Men kan er natuurlijk van uitgaan dat wij aan de Vlaamse grenzen, of eventueel aan de grenzen van sommige Vlaamse gemeenten, muurtjes zouden kunnen bouwen. Ik denk echter dat, na de ervaringen die er ter zake zijn geweest, niemand daarvoor opteert.

In het voorstel van de Commissie zijn er een aantal beperkende voorwaarden. Zo kan elke Lidstaat zelf een minimale verblijfsduur opleggen om te kunnen kiezen — het actieve kiesrecht — en om verkiesbaar te zijn, het passieve kiesrecht. Voor het actieve kiesrecht stelt men één mandaat van gemeenteraadslid, voor als minimale verblijfsduur en een andere verhouding wanneer het gaat over andere mandaten. Daarnaast zou bij wijze van overgangsmaatregel, voor de eerstvolgende verkiezingen na de invoering van de richtlijn, het aantal niet nationaal verkozenen bijvoorbeeld tot 25 ten honderd van het totaal aantal in de gemeenteraad te bevoegde mandaten mogen worden beperkt. Dit is dus een beperking van het passieve kiesrecht bovenop de voorwaarde van verblijf die, zoals ik heb gezegd, voor een mandaat van gemeenteraadslid zes jaar is. Voor het passieve kiesrecht zou dat bijvoorbeeld 12 jaar zijn.

Wanneer men opteert voor het kiesrecht in eigen gemeente dan impliceert dit dat men zijn kiesrecht in zijn staat van herkomst opgeeft. Ik zie nog niet onmiddellijk iedereen opteren voor het gemeentelijk kiesrecht. De toepassing van de richtlijn zal dus niet tot gevolg hebben dat men zowel in Lyon als in Overijse kan stemmen. Men moet dus het probleem in zijn juiste context plaatsen. Ik wil dit niet minimaliseren maar dit zijn de politieke regelen die dit moeten bepalen.

Ik kom dan tot wat de meeste spre-

Geens

kers hebben onderstreept met name de weerslag op de Vlaamse Gemeenschap met uiteraard meer attentie voor de gevoelige geografisch te situeren plaatsen zoals bijvoorbeeld de gemeenten in Vlaams Brabant en misschien ook hier en daar een andere gemeente.

Wij hebben geen schrik om ons aan de Europese onderdanen, die bij ons woonachtig zijn, voor te stellen. Daarvoor kunnen wij onze prestaties op allerlei gebieden, zowel cultureel, economisch, wetenschappelijk en sociaal voorleggen. Als wij dus spreken van een Vlaamse cultuur dan bestaat die ook. Ter zake kan ik mevrouw Vogels bijtreden, onze cultuur is niet bedreigd door de aanwezigheid van EG-ers bij ons. Trouwens, als onze cultuur daartegen niet was bestand dan zou ze reeds honderden jaren geleden verdwenen zijn.

Wij moeten ons dus positief, meer nog vriendelijk opstellen. Wij zijn het gastland en bijgevolg is dat de oriëntering die wij moeten aannemen. Wij mogen niet vallen in de verleiding van de Europavrees, van de Eurofobie. Ik heb mij hierover reeds bij een algemeen debat duidelijk uitgesproken.

Wij zijn altijd een open volk geweest. Dat is trouwens onze sterkte. We zijn iets, precies omdat we ons niet in onszelf hebben teruggetrokken. De Vlaamse cultuur is niet een cultuur naast zovele andere. Wij hebben essentiële elementen van andere culturen in onze eigen cultuur geïntegreerd. Door die integratie hebben we onze cultuur gesublimeerd, op een hoger vlak gebracht. Ik zie niet in dat wij niet zouden kunnen wat onze voorvaders hebben gekund. Wij hebben bovendien zoveel meer mogelijkheden. Het is met deze benadering dat wij dit probleem moeten aanpakken.

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Voorzitter, wij moeten inderdaad met een open geest het Europa van de burgers, het Europa van de volkeren, tegemoet treden. Met deze interpellatie heb ik alleen willen dui-

delijk maken dat Vlaanderen soevereniteit bezit en die ook moet uitoefenen en dat democratie veronderstelt dat men respect opbrengt voor degenen bij wie men zich gaat vestigen.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben ons niet uitgesproken tegen een Europese cultuur. Wij zijn evenmin van mening dat de Vlaamse cultuur niet zou overleven ingevolge het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen. Voor ons gaat het in deze aangelegenheid over de Vlaamse identiteit van bepaalde gemeenten. Men kan blijven beweren dat de Vlaamse cultuur stand heeft gehouden in Linkebeek en Kraainem. Ik geloof dat de realiteit anders is. In die gemeenten werd aan de Vlaamse identiteit een zware slag toegebracht. En we zijn die gemeenten aan het verliezen. Het gaat in deze aangelegenheid niet over de Vlaamse cultuur, maar over de zuidergrens van de Nederlanden, en over de verfransing die nog zal worden versneld met het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen.

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de Voorzitter, ik ga fundamenteel akkoord met de ondertoon van het antwoord van de Voorzitter van de Executieve. Wij moeten ons inderdaad positief opstellen tegenover de EG-onderdanen en tegenover alle vreemdelingen in dit land, zoals ook AGALEV dat wenst. Ik ben het met collega Suykerbuyk eens dat het hier om een nationale materie gaat. Het verheugde mij te vernemen dat er constructieve gesprekken worden gevoerd met de Minister van Buitenlandse Zaken. Toch meen ik dat de Vlaamse Gemeenschap in deze kwestie een belangrijke taak te vervullen heeft. Ik denk bijvoorbeeld aan aspecten als ruimtelijke ordening, stedenbouw, industrialiseringspolitiek, wegeninfrastructuur, om maar een paar voorbeelden te noemen. Ik denk dat de Vlaamse Executieve voor deze aspecten rond de tafel moet gaan zitten — en ik denk ook dat dat al gebeurd is — om het spe-

cifieke probleem van Vlaams Brabant te bekijken.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn. Ik ga in zeer grote mate akkoord met wat de Voorzitter van de Executieve heeft gezegd.

Ik stel enerzijds alleen maar vast dat de politiek die on the field wordt gevoerd door personen die tot de partij van de Voorzitter van de Executieve behoren, dikwijls anders ligt.

Anderzijds stel ik ook een tegenpraak vast tussen wat de heer Annemans heeft gezegd en wat zijn partijgenoot de heer Dewinter heeft verklaard tijdens een debat in Overijse, waar deze zich duidelijk heeft afgezet tegen de Europese gedachte en tegen het feit dat Brussel de hoofdstad van Europa moet blijven. Ik stel met genoeg vast dat de heer Annemans daar wel degelijk anders over denkt. Dat moest hier even worden onderstreept.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING DER WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 13.15 uur.
